

Կ-304-03.10.2019-ԳԿ-011

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. Նախադպրոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2005 թվականի նոյեմբերի 15-ի ՀՕ-236-Ն օրենքը (այսուհետ՝ Օրենք) շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ
ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
ԳԼՈՒԽ 1
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքները, կազմակերպական-իրավական ու ֆինանսատնտեսական հիմքերը, ապահովում է բոլորի համար հավասար նախադպրոցական կրթության իրավունքի իրացումը, նախադպրոցական կրթության հասանելիության և մատչելիության հիմքերը, կարգավորում է նախադպրոցական կրթության գործընթացին մասնակից ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց իրավահարաբերությունները:

Հոդված 2. Նախադպրոցական կրթության մասին օրենսդրությունը

1. Նախադպրոցական կրթության բնագավառը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, «Կրթության մասին», «Հանրակրթության մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «Երեխայի իրավունքների մասին», «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության Ընտանեկան և Աշխատանքային օրենսգրքերով, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով, սույն օրենքով, այլ օրենքներով և իրավական ակտերով:

Հոդված 3. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) *Նախադպրոցական կրթություն` նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխայի մտավոր, ֆիզիկական, հոգեկան և սոցիալական զարգացման, դաստիարակության, ուսուցման և խնամքի գործընթաց, որը համարվում է հանրակրթության սկզբնական աստիճան և իրականացվում է նախադպրոցական կրթության ծրագրով.*

2) *Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչ` հանրակրթության պետական կրթական չափորոշիչ բաղկացուցիչ մաս կազմող նորմատիվ իրավական ակտ, որը սահմանում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների` ըստ տարիքային խմբերի, զարգացման կրթական ծրագրերի բովանդակությունը, նրանց ներկայացվող վերջնարդյունքները, ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը, նախադպրոցական տարիքի երեխաների կրթության և զարգացման վերջնարդյունքի ապահովման հիմքերը.*

3) *Նախադպրոցական կրթական (հիմնական) ծրագիր` նախադպրոցական կրթության նպատակների իրականացմանն ուղղված, տարիքային առանձնահատկություններին համապատասխան` ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բովանդակության, կրթության կազմակերպման ձևերի, կիրառվող մեթոդաբանության, տեխնոլոգիաների ամբողջություն, որն ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքները.*

4) *Նախադպրոցական այլընտրանքային կրթական ծրագիր` ուսումնական պարապմունքների, ուսուցման եւ դաստիարակության կազմակերպման ձևերի, միջոցների եւ մեթոդների բազմազանություն առաջարկող նախադպրոցական կրթական ծրագիր, որն ապահովում է նախադպրոցական պետական կրթական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքները:*

5) *Նախադպրոցական հեղինակային կրթական ծրագիր` այլընտրանքային կրթական ծրագրի տեսակ, որը միջազգային չափանիշներով ճանաչված (վկայագրված) է որպես հեղինակային կամ ստեղծված, մշակված եւ ներդրված է մանկավարժական որոշակի համակազմի կամ կառավարման մարմնի (մարմինների) կողմից, որն ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքները.*

6) *Նախադպրոցական միջազգային կրթական ծրագիր` միջազգային պայմանագրի հիման վրա կամ տասը եւ ավելի օտարերկրյա պետություններում իրականացվող այլընտրանքային կրթական ծրագիր, որն ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքները.*

7) *Նախադպրոցական փորձարարական կրթական ծրագիր` սահմանված կարգով որոշակի ժամկետով ներդրված նորարարական (նոր) կրթական ծրագիր կամ կրթության կազմակերպման*

և գնահատման նոր մեթոդաբանություն, որի նպատակն է՝ ապահովել կրթության կազմակերպման բազմազանությունը, միջազգային համագործակցությունը, կրթության արդյունավետ կազմակերպման համակարգերի բացահայտումը, ներդրումը և ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքները:

8) Նախադպրոցական լրացուցիչ կրթական ծրագիր՝ նախադպրոցական կրթության հիմնական ծրագրերից դուրս ոչ ֆորմալ ուսուցման ծրագիր, որը նպատակաուղղված է երեխաների նախասիրությունների, զարգացման և խնամքի լրացուցիչ պահանջմունքների բավարարմանը և նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքների լրացմանն ու կատարելագործմանը.

9) Փորձաքննություն՝ յուրաքանչյուր տարիքային խմբի կրթական ծրագրի, ուսումնական, ուսումնամեթոդական և ուսումնաօժանդակ ձեռնարկի, ուսումնադիտողական և նախադպրոցական կրթական ծրագրի ապահովմանը միտված այլ նյութի՝ նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչներին ու կրթական ծրագրերի մեթոդաբանությանը համապատասխանության գնահատման գործընթաց:

10) Նախադպրոցական տարիք՝ երեխայի 0- 6 տարեկան հասակը:

11) Սան՝ նախադպրոցական կրթության և զարգացման ծրագրով ուսումնառող նախադպրոցական տարիքի երեխա.

12) Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության խումբ՝ երեխաների տարիքի հիման վրա ձևավորված խումբ.

13) Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տարատարիք երեխաների խումբ՝ նախադպրոցական տարբեր տարիքի երեխաների համակազմով ձևավորված խումբ, որտեղ իրականացվում են տարիքային տարբեր խմբերի կրթական եւ զարգացման ծրագրեր.

14) Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն՝ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն կամ դրա ստորաբաժանում, որը, համապատասխան լիցենզիայի հիման վրա, իրականացնում է նախադպրոցական կրթական առնվազն մեկ տեսակի ծրագիր և/կամ նախադպրոցական ծառայություններ.

15) Նախադպրոցական ծառայություններ՝ նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխայի կրթության, զարգացման, ուսուցման, խնամքի, հոգածության ու հսկողության, դաստիարակության, ինչպես նաև, առողջության պահպանմանն ու ամրապնդմանը միտված ծառայություններ, որոնք ապահովվում են սահմանված նորմատիվների առկայության պայմաններում՝ պայմանագրային հիմունքներով.

16) Կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմաններ՝ յուրաքանչյուր երեխայի նախադպրոցական կրթական ծրագրի յուրացմանը նպատակաուղղված զարգացման և ուսուցման մեթոդների, անհատական ուսուցման, տեխնիկական միջոցների, այդ թվում՝ աջակցող տեխնոլոգիաների, միջավայրի, ինչպես նաև մանկավարժահոգեբանական, սոցիալական եւ այլ ծառայությունների ամբողջություն.

17) Կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխա՝ **սան**, ում նախադպրոցական կրթության եւ զարգացման համար անհրաժեշտ են կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմաններ.

18) Մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայություններ՝ ուսումնամեթոդական, հոգեբանական և մանկավարժական աջակցություն, որը ցուցաբերվում է երեխային, նրա ծնողին կամ օրինական ներկայացուցչին և մանկավարժական աշխատողներին.

19) Երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատում՝ երեխայի նախադպրոցական կրթական ծրագրերին մասնակցության դիտարկում, երեխայի զարգացման հնարավորությունների բացահայտում, կրթության եւ զարգացման համար անհրաժեշտ առանձնահատուկ պայմանների սահմանում.

20) Անհատական ուսուցման և զարգացման այլան՝ երեխայի կարիքի և առանձնահատկությունների հիման վրա կազմված փաստաթուղթ, որը սահմանում է երեխայի զարգացման, ուսուցման և դաստիարակության տարեկան նպատակները, խնդիրները և դրանց հասնելու գործողությունները (կարիքի դեպքում նաև՝ աջակցող ծառայությունները) և ժամկետները՝ երեխայի համար հասանելի դարձնելու համար նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչի և կրթական ծրագրերի սահմանված վերջնարդյունքները.

21) Երեխաների խնամք՝ **սաների օրվա ռեժիմի, սննդի, անձնական հիգիենայի, անվտանգության, երեխայի ինքնասպասարկման և սոցիալ-կենցաղային սպասարկման ապահովման համալիր միջոցառումներ.**

22) Ուսուցման, դաստիարակության և զարգացման միջոցներ՝ զարգացնող խաղեր, խաղալիքներ, տեսաձայնային և երաժշտական սարքավորումներ, մարզական գույք, ուսումնադիտողական ձեռնարկներ, տեղեկատվական հաղորդակցման միջոցներ, տպագիր և էլեկտրոնային կրթական ռեսուրսներ, այլ ուսումնական նյութեր:

23) Մանկավարժական աշխատող՝ երեխաների կողմից նախադպրոցական կրթական (այդ թվում՝ լրացուցիչ) ծրագրերի յուրացման, նախադպրոցական կրթության չափորոշիչների պահանջների ապահովման, ինչպես նաև զարգացման, ուսուցման եւ դաստիարակության մեթոդների կիրառման միջոցով երեխաների համապատասխան գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների ձեռքբերմանը, արժեքային համակարգի ձեւավորմանը նպաստող եւ **երեխային զարգացումն ու խնամքն** ապահովող նախադպրոցական ուսումնական հաստատության աշխատակից:

24) Նախադպրոցական ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակ՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած նվազագույն ֆինանսավորման չափ, որն անհրաժեշտ է կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների ապահովման համար:

Հոդված 4. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականությունը եւ պետական քաղաքականության սկզբունքները

1. Հայաստանի Հանրապետությունը հռչակում է երաշխավորում է նախադպրոցական կրթության բնագավառի ներառականությունը, մատչելիությունը, հասանելիությունն ու որակը՝ որպես յուրաքանչյուր երեխայի կրթության իրավունքի ապահովման, զարգացման ու դաստիարակության, *անվտանգ միջավայրի ստեղծման*, կյանքի, առողջության պահպանման եւ ամրապնդման կարելու երաշխիք:

2. *Նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմքը կրթության զարգացման պետական ծրագիրն է:*

3. *Պետությունը աջակցում է պետական, համայնքային և այլ նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ընդգրկված երեխաների կրթության կազմակերպմանը և մանկավարժական աշխատողների կատարելագործմանը՝ համաձայն պետական բյուջեի միջոցներից ֆինանսավորման և համաֆինանսավորման կարգի և պետական բյուջեով նախատեսված միջոցառումների (ծրագրերի) ֆինանսավորման սկզբունքների ու մեթոդաբանության:*

4. *Պետությունը երաշխավորում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեությունը և խթանում ծառայությունների բազմազանությունը՝ անկախ սեփականության ձևից և կազմակերպչաիրավական տեսակից:*

5. Հայաստանի Հանրապետությունում նախադպրոցական կրթությունն իրականացվում է գրական հայերենով՝ «Լեզվի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

6. Հայաստանի Հանրապետության ազգային փոքրամասնությունների նախադպրոցական կրթությունը կարող է կազմակերպվել իրենց մայրենի կամ ազգային լեզվով՝ հայերենի պարտադիր ուսուցմամբ:

7. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքներն են՝

1) ուսուցման եւ խնամքի հավասար հնարավորությունները, մատչելիությունը, հասանելիությունը, ներառականությունը եւ համապատասխանությունը երեխայի զարգացման տարիքային եւ անհատական առանձնահատկություններին.

2) *երեխայի կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը.*

3) *նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխայի մտավոր, հոգեկան, ֆիզիկական և սոցիալական զարգացման ձեռքբերումների արժևորմանն ու անհատականության բացահայտմանն ուղղված երեխայակենտրոն, ներառական և զարգացնող միջավայրի ապահովման առաջնայնությունը.*

4) երեխայի ծնողների կամ օրինական ներկայացուցիչների եւ նախադպրոցական ուսումնական հաստատության միջեւ համագործակցությունը:

5) *հանրակրթության, մասնավորապես՝ նախադպրոցական և միջնակարգ կրթության աստիճանակարգությունների անցման հաջորդականությունն ու շարունակականությունը.*

6) անկախ կազմակերպական-իրավական ձեւից՝ նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների եւ դրանցում ընդգրկված երեխաների ու աշխատողների իրավահավասարությունը:

Հոդված 5. Նախադպրոցական կրթության նպատակները, խնդիրները

1. Նախադպրոցական կրթությունը նպատակաուղղված է յուրաքանչյուր երեխայի՝

1) *մտավոր*, ֆիզիկական, հոգեկան եւ սոցիալ-անձնային զարգացմանը.

2) ինքնասպասարկմանը, սոցիալականացմանը, կյանքի հմտությունների ձեւավորմանն ու զարգացմանը.

3) աշխարհաճանաչման ինքնուրույնության եւ ինքնաճանաչման փորձի ձեռքբերմանը.

4) երեխայի իրավունքների պաշտպանությանը, նրա արժանապատվության նկատմամբ հարգանքին.

2. Նախադպրոցական կրթության խնդիրներն են՝

1) *նախադպրոցական կրթության հանրային նշանակության բարձրացումն ու որակի բարելավումը՝ կրթական ծրագրերի բովանդակության վերանայման և ժամանակակից կրթական նորարարությունների ներդրման, միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցման միջոցով.*

2) *որակյալ նախադպրոցական կրթություն տրամադրելու հավասար հնարավորությունների, ներառականության և մատչելիության ապահովումը՝ խելամիտ հարմարեցումների միջոցով.*

3) *նախադպրոցական կրթության զարգացմանն աջակցելը՝ միասնական պետական քաղաքականության, համաֆինանսավորման միջոցով.*

4) *երեխայի կյանքի, առողջության պահպանմանը և ամրապնդմանը, ներդաշնակ ու համակողմանի զարգացմանը, ուսուցմանն ու դաստիարակությանը նպաստելը.*

5) *նախադպրոցական կրթական ծառայությունների որակի շարունակական բարելավումը՝ նախադպրոցական կրթական ծրագիր իրականացնող մանկավարժական աշխատողների շարունակական կատարելագործման և մասնագիտական զարգացման միջոցով.*

6) նախադպրոցական կրթությունից հանրակրթություն սահուն անցման ապահովումը:

ԳԼՈՒԽ 2

ՌԻՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

Հոդված 6. Նախադպրոցական տարիքը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն /կամ ծառայություններ/ ընդգրկվում են այն երեխաները, որոնց նախադպրոցական տարիքը լրացել կամ լրանում է տվյալ օրացուցային տարվա դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում երեխաների տարիքային հենքի հիման վրա ձևավորվում են հետևյալ տարիքային խմբերը.

- 1) վաղ մանկության տարիքի առաջին խումբ՝ 0-ից մինչև 1 տարեկան հասակը.
- 2) վաղ մանկության տարիքի երկրորդ խումբ՝ 1-ից մինչև 2 տարեկան հասակը.
- 3) կրտսեր առաջին խումբ՝ 2-ից մինչև 3 տարեկան հասակը.
- 4) կրտսեր երկրորդ խումբ՝ 3-ից մինչև 4 տարեկան հասակը.
- 5) միջին խումբ՝ 4-ից մինչև 5 տարեկան հասակը.
- 6) ավագ խումբ՝ 5-ից մինչև 6 տարեկան հասակը:

3. Ավագ խմբում 6 տարեկան երեխայի ուսուցումն ու զարգացումը կազմակերպվում է մինչև տվյալ տարվա օգոստոսի 20-ը՝ անկախ երեխայի 6 տարեկանը լրանալուց:

4. Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգի համաձայն՝ կարող են ձևավորվել տարատարիք, կրթական տարբեր ծրագրեր յուրացնող երեխաներով ձևավորված խմբեր:

Հոդված 7. Երեխայի ընդունելությունը նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն, տարիքային խմբերի համալրումը

1. Երեխայի ընդունելությունը նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն, անկախ կազմակերպական-իրավական ձեւից, իրականացվում է ծնողի (երեխայի օրինական ներկայացուցչի) դիմումի, հաստատության ու ծնողի (երեխայի օրինական ներկայացուցչի) միջեւ կնքված պայմանագրի հիման վրա՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

2. Ազգային փոքրամասնությանը պատկանող երեխայի ընդունելությունը հաստատություն կարող է կատարվել երեխայի մայրենի լեզվով ուսուցմամբ կամ այդ լեզվի դասընթաց ունեցող հաստատությունում, իսկ դրա բացակայության դեպքում ուսուցման լեզվի ընտրությունը կարող է կատարել ծնողը (երեխայի օրինական ներկայացուցիչը):

3. Օտարերկրյա քաղաքացու կամ քաղաքացիություն չունեցող անձի կամ երկքաղաքացու, ինչպես նաեւ այն դեպքում, երբ ծնողներից մեկը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի է, մյուսը՝ օտարերկրացի, երեխայի ուսուցման լեզվի ընտրությունը կարող է կատարել ծնողը (երեխայի օրինական ներկայացուցիչը)՝ անկախ ազգային պատկանելությունից:

4. Ուսումնական տարին սկսվում է սեպտեմբերի 1-ից: Տարիքային խմբերում երեխաների հարմարվողականության փուլի առանձնահատկությունները, կրթական ծրագրերի յուրացման

ժամկետները, շաբաթական պարապմունքների բաշխման ցանկը, օրինակելի ռեժիմները, **բաց թողած ծրագրային ծավալը լրացնելու պայմանները** սահմանվում են կրթական ծրագրերով:

5. Տարիքային խմբերի ձեւավորումը եւ երեխաների տեղափոխումը այլ տարիքային խմբեր, կատարվում է յուրաքանչյուր տարվա օգոստոսի 20-ից մինչեւ 30-ը: Ազատ տեղերը համալրվում են ամբողջ տարվա ընթացքում՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

6. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն ընդունվելու առաջնահերթության իրավունքից՝ ըստ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգի, օգտվում են.

1) **1-ին կամ երկրորդ կարգի հաշմանդամություն կամ 3 և ավելի երեխա ունեցող կամ զինծառայող ծնողի (ների) երեխաները,**

2) **կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաները,**

3) **տվյալ ուսումնական հաստատությունում (կազմակերպությունում) ընդգրկված քույր, եղբայր ունեցող երեխաները.**

4) **տվյալ ուսումնական հաստատությունում (կազմակերպությունում) աշխատակիցների երեխաները:**

Հոդված 8. **Կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունները**

1. Երեխայի կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունները տրամադրվում են երեք մակարդակում.

1) **նախադպրոցական մակարդակ՝ մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայության կողմից.**

2) **տարածքային մակարդակ՝ տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնի կողմից.**

3) **հանրապետական մակարդակ՝ հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի կողմից:**

2. Երեխայի կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատումը նրա զարգացման հնարավորությունների բացահայտման և կրթության կազմակերպման նպատակով իրականացնում են տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնները:

3. Երեխայի կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատումը կազմակերպվում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի հաստատված մանկավարժահոգեբանական գնահատման չափանիշներով:

Հոդված 9. Երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի վկայագրումը

1. Տարածքային մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի տված՝ երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի վերաբերյալ եզրակացության հիման վրա համապատասխան տեղական ինքնակառավարման մարմինը վկայագրում է երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքը:

2. Երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի վերաբերյալ վկայագրի տիպային ձևը մշակում և հաստատում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը:

3. Կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխային տրամադրվում են նախադպրոցական կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայություններ:

Հոդված 10. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը

1. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը ներառում է՝

1) Ուսումնադաստիարակչական հիմնական բնագավառները, կրթական ծրագրի բաղադրիչները եւ դրանց սահմանման մանկավարժահոգեբանական սկզբունքները.

2) երեխաների ուսումնական, խաղային բեռնվածության առավելագույն չափը **կամ դրանց հարաբերակցությունը.**

3) երեխաների զարգացման ընթացքի եւ առաջադիմության մակարդակի դիտարկման ձեւերը,

4) **նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ներառական և երեխայակենտրոն միջավայրի չափանիշները, որոնք հաստատում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը.**

5) **նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխայի անվտանգ միջավայրի և աղետների պատրաստվածության չափանիշները:**

2. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչի իրականացումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից պարտադիր է՝ **անկախ դրանց կազմակերպահրավական ձևից և ենթակայությունից:**

3. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

4. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչի ծրագրամեթոդական ապահովումը իրականացնում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը:

Հոդված 11. Նախադպրոցական կրթական ծրագրերի բաղադրիչները, դասակարգումը

1. Նախադպրոցական կրթական ծրագրով սահմանված մակարդակը ապահովվում է կրթության բովանդակային բաղադրիչների միջոցով, որոնք իրականացվում են ըստ տարիքային խմբերի եւ յուրաքանչյուր երեխայի զարգացման առանձնահատկությունների ու կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմանների կարիքի, երեխաների գիտելիքների, կարողությունների եւ հմտությունների ձեւավորմամբ՝ այդ տարիքի երեխաների **առանձնահատկություններին**, զարգացման ոլորտներին եւ ուղղություններին համապատասխան:

2. Նախադպրոցական կրթական ծրագրերի բաղադրիչներն են՝

1) **երեխայի շարժողական և ֆիզիկական զարգացումը, առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ պատկերացումների և սովորությունների ձևավորումը,**

2) **երեխայի խոսքի և հաղորդակցման, լեզվամտածողության, տրամաբանության, զարգացումը, գրաձանաչության նախապատրաստումը.**

3) **երեխայի ճանաչողության զարգացումը, փորձարարության և հնարամտության խթանումը, ինքնուրույն գործունեության, այդ թվում՝ ուսումնական և ստեղծագործական խրախուսումը.**

4) **երեխայի՝ սովորելը խթանելը, ուսման նկատմամբ վերաբերմունքի ձևավորումը.**

5) **երեխայի սոցիալ-անձնային, հուզականային զարգացումը, համատեղ գործունեության և համագործակցության խթանումը.**

6) **երեխայի հիգիենիկ և ինքնասպասարկման կարողությունների, անվտանգ կենսագործունեության, կյանքի հմտությունների ձևավորումը.**

7) **երեխայի մտավոր, ֆիզիկական, գեղագիտական, ազգային, ավանդական, էկոլոգիական, իրավական, տնտեսագիտական, բարոյական դաստիարակությունը:**

3. Նախադպրոցական կրթական ծրագրերը օտար լեզվով կարող են իրականացնել բացառապես ոչ պետական ուսումնական հաստատությունները՝ օտարերկրյա քաղաքացիների երեխաների կրթության կազմակերպման համար, ինչպես նաև միջպետական, միջկառավարական համաձայնագրերով ստեղծված ուսումնական հաստատությունները:

4. Նախադպրոցական կրթական **ծրագրերի ապահովման միջոցառումներում և ծառայություններում**, որպես անբաժանելի մաս, կարող են ներառվել՝

1) **նախադպրոցական** ուսումնական հաստատության կողմից իրականացվող ուսումնամեթոդական, փորձարարական, հետազոտական աշխատանքները.

2) մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կատարելագործման միջոցառումները.

3) երեխաների խնամքի, առողջության **և անվտանգության** պահպանման միջոցառումները՝ **պահպանելով առողջապահության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած նորմերը.**

4) երեխաների սննդի կազմակերպումը.

5) երեխաների տրանսպորտային կազմակերպված փոխադրումները:

5. Նախադպրոցական կրթական ծրագրի, այդ թվում՝ դրա ցանկացած տեսակի և նախադպրոցական ծառայությունների իրականացումը, լիցենզավորման ենթակա գործունեություն է:

6. Նախադպրոցական կրթական ծրագրերի, այդ թվում՝ նախադպրոցական ծառայությունների իրականացման լիցենզիան տրամադրում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը՝ ՀՀ օրենքով եւ այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

Հոդված 12. Երեխաների բժշկական սպասարկումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում

1. Նախադպրոցական կրթության համակարգում բժշկական օգնության, սպասարկման կազմակերպումն ապահովում են պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության սաներն ապահովվում են անվճար հիմունքներով պարբերաբար բժշկական սպասարկմամբ, որն իրականացնում է տվյալ համայնքը սպասարկող բժշկական կազմակերպությունը:

3. *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունը ապահովում է սաների առաջնային բուժսպասարկումը և հսկողությունը, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ ծառայությունն ապահովում է տվյալ համայնքը սպասարկող բժշկական կազմակերպության հետ համագործակցության միջոցով:*

4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում վերահսկողությունը բժշկական սպասարկման նկատմամբ՝ իրականացնում է առողջապահության բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը:

Հոդված 13. Երեխաների սննդի կազմակերպումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում

1. *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխաների սնունդը կազմակերպվում է՝ համաձայն առողջապահության բնագավառի պետական լիազորված մարմնի սահմանած համապատասխան ներքին իրավական նորմերի և օրինակելի սննդակազմի:*

2. *Սաների սնունդը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված սննդակազմի, սանիտարահիգիենիկ ու տեխնոլոգիական նորմերին համապատասխան կազմակերպելու և օրվա ճաշացուցակը ապահովելու համար պատասխանատուն է տնօրենը:*

ԳԼՈՒԽ 3

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

Հոդված 14. Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի մասնակիցները

1. Նախադպրոցական կրթության **բնագավառի** ուսումնադաստիարակչական գործընթացի մասնակիցներն են՝

1) նախադպրոցական տարիքի երեխան.

2) ծնողը (երեխայի օրինական ներկայացուցիչը):

3) տնօրենը, մեթոդիստը (տնօրենի ուսումնական գծով տեղակալ), դաստիարակը, **դաստիարակի օգնականը**, լոգոպեդը, հոգեբանը, սոցիալական մանկավարժը, ֆիզիկական կուլտուրայի գծով հրահանգիչը, **բուժաշխատողը**, խմբակի ղեկավարը եւ այլ մասնագետներ:

Հոդված 15. Երեխայի իրավունքները նախադպրոցական կրթության ոլորտում

1. Հայաստանի Հանրապետությունում նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխա ունի որակյալ նախադպրոցական կրթություն ստանալու իրավունք:

2. Ծնողների (օրինական ներկայացուցիչների) ընտրությամբ երեխան կարող է նախադպրոցական կրթություն ստանալ նախադպրոցական կրթական ծրագիր և ծառայություններ առաջարկող (այդ թվում՝ այլընտրանքային, հեղինակային, միջազգային և փորձարարական)՝

1) պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում,

2) նախադպրոցական կրթության այլընտրանքային ծախսարդյունվետ մոդելներ առաջարկող կազմակերպություններում,

3) ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում և այլ կազմակերպություններում՝ խնամքի, զարգացման, դաստիարակության եւ ուսուցման անվտանգ եւ առողջության համար անվնաս պայմանների և համապատասխան լիցենզիայի առկայության դեպքում:

3. Նախադպրոցական կրթության ոլորտում երեխան իրավունք ունի՝

1) մտավոր եւ հոգեկան զարգացմանը վնասող ցանկացած տիպի տեղեկատվությունից եւ քարոզչությունից պաշտպանվածության.

2) բժշկական օգնության եւ սպասարկման.

3) առողջությանը վնասող ցանկացած տիպի շահագործումից, բռնությունից եւ ազդեցությունից, ֆիզիկական եւ հոգեբանական ճնշումից, արժանապատվության նվաստացումից պաշտպանվածության.

4) զարգանալու և սովորելու երեխայակենտրոն, ներառական և անվտանգ միջավայրում, որտեղ հաշվի կառնվեն յուրաքանչյուր երեխայի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները:

5) կարծիք արտահայտելու և մասնակցելու իրեն վերաբերող որոշումների կայացմանը՝ համապատասխան իր տարիքի և զարգացման առանձնահատկություններին:

Հոդված 16. Ծնողների (երեխայի օրինական ներկայացուցիչների) իրավունքները և պարտականությունները

1. Ծնողները (երեխայի օրինական ներկայացուցիչները) իրավունք ունեն՝

1) ընտրելու նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունը, կրթական ծրագիրը և ծառայությունները:

2) երեխաների զարգացման, դաստիարակության և ուսուցման հարցերով դիմելու կրթության կառավարման համապատասխան մարմիններին:

3) մասնակցելու նախադպրոցական կրթության գործընթացին:

4) դիմելու տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնին՝ իր երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքը գնահատելու նպատակով:

5) մասնակցելու երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի մանկավարժահոգեբանական գնահատմանը:

6) ուսումնական հաստատությունից պահանջելու խելամիտ հարմարեցումներ երեխայի՝ մյուսների հետ հավասար հիմունքներով նախադպրոցական կրթության իրավունքն իրացնելու նպատակով:

7) մասնակցելու երեխայի անհատական զարգացման և ուսուցման պլանի մշակմանը:

8) մասնակցելու մանկավարժների կողմից իրականացվող ծնողական կրթության դասընթացներին:

2. Ծնողները (երեխայի օրինական ներկայացուցիչները) պարտավոր են՝

1) երեխաների մեջ սերմանել հարգալից վերաբերմունք հայրենիքի, ազգային, պատմական, սահմանադրական, մշակութային արժեքների նկատմամբ:

2) Երեխաների մեջ սերմանել հարգալից վերաբերմունք կրթական հաստատության և մանկավարժների նկատմամբ, հոգատար վերաբերմունք հաստատության գույքի և շրջակա միջավայրի նկատմամբ:

3) մշտապես հոգալ երեխաների ֆիզիկական և հոգեկան առողջության մասին, ապահովել պատշաճ պայմաններ երեխաների հակումների և ընդունակությունների զարգացման համար:

4) հարգել երեխայի արժանապատվությունը:

5) Երեխայի մեջ դաստիարակել աշխատասիրություն, փոխօգնության և համերաշխության գիտակցում, հարգալից վերաբերմունք միմյանց, մայրենի լեզվի, համակեցության կանոնների, ազգային ավանդույթների և սովորույթների, շրջակա միջավայրի նկատմամբ:

6) Երեխայի հաճախելը նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն չի ազատում ընտանիքին՝ նրան ընտանեկան միջավայրում դաստիարակելու, զարգացնելու և կրթելու պարտավորությունից:

Հոդված 17. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողը, մանկավարժական աշխատողի վերապատրաստումը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների պաշտոնների անվանացանկը եւ նկարագիրը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը: Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողի պաշտոն զբաղեցնելու իրավունք չունի այն անձը, ով՝

1) դատական կարգով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

2) դատական կարգով զրկվել է մանկավարժական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից.

3) ունի այնպիսի հիվանդություն, որը կարող է խոչընդոտել մանկավարժական գործունեության կատարմանը.

4) դատապարտվել է հանցագործության համար, եւ դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դատապարտվել է անզգուշությամբ հանցագործություն կատարելու համար:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողն իրավունք ունի՝

1) մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ եւ նախադպրոցական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով.

2) մասնակցելու նախադպրոցական հաստատության գործունեությանը վերաբերող հարցերի քննարկմանը եւ լուծմանը.

3) առաջարկներ ներկայացնելու նախադպրոցական կրթական չափորոշիչների, ծրագրերի, ձեռնարկների բարելավման վերաբերյալ.

4) օգտվելու նախադպրոցական հաստատության ուսումնամեթոդական եւ տեղեկատվական ռեսուրսներից.

5) կրթական ծրագրի շրջանակներում ընտրելու եւ կիրառելու ուսուցման այնպիսի մեթոդներ եւ միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի ներառականությունը, մատչելիությունն ու որակը.

6) օգտագործելու կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի երաշխավորած կրթական ծրագրեր, ձեռնարկներ եւ ուսուցողական նյութեր, ուսումնաօժանդակ ձեռնարկներ եւ սաների գիտելիքների, հմտությունների եւ կարողությունների գնահատման մեթոդներ.

7) ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները իրականացնելու համար կիրառելու տարբերակային ձեւեր՝ պահպանելով պլանավորմանը ներկայացվող սկզբունքներն ու չափանիշները.

8) նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչն, *նախադպրոցական* կրթական ծրագրին համապատասխան՝ մշակելու եւ իրականացնելու պարապմունքների պլաններ, թեմատիկ միավորներ.

9) մասնակցելու վերապատրաստումների, գիտաժողովների, քննարկումների եւ լսումների.

10) օգտվելու օրենքներով եւ ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ իրեն վերապահված իրավունքներից, լիազորություններից եւ խրախուսման ձեւերից.

11) իրականացնելու ծնողական կրթության դասընթացներ:

3. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողը պարտավոր է՝

1) հարգել եւ պաշտպանել յուրաքանչյուր երեխայի իրավունքները, ազատություններն ու արժանապատվությունը.

2) ապահովել երեխայի կրթության իրավունքի իրացումը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր երեխայի *մտավոր* ֆիզիկական եւ հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները.

3) ապահովել սաների կողմից նախադպրոցական ծրագրերի յուրացումը, նրանց զարգացումը եւ համապատասխան գիտելիքների ու հմտությունների ձեւավորումը՝ համաձայն նախադպրոցական կրթական չափորոշիչների եւ ծրագրերի,

4) նպաստել սաների արժեքային համակարգի ձեւավորմանը, խմբերում ներառական եւ երեխայակենտրոն միջավայրի ստեղծմանը.

5) համագործակցել երեխայի ծնողների (օրինական ներկայացուցիչների) հետ.

6) կանխել երեխայի նկատմամբ գործադրվող բռնության կամ դրա իրական սպառնալիքի դեպքում հաղորդում ներկայացնել իրավապահ մարմիններին:

7) անցնել պարտադիր բուժզննություն՝ տարեկան առնվազն 1 անգամ:

4. Յուրաքանչյան տարի, նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մեկ հինգերորդը անցնում է պարտադիր վերապատրաստումը, որն իրականացվում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգին համապատասխան:

Հոդված 18. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության աշխատողների աշխատաժամանակը և մանկավարժական ստաժը

1. Նախադպրոցական կրթության բնագավառի աշխատանքային հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության աշխատողների աշխատանքի և հանգստի ռեժիմի, ամենամյա արձակուրդի առանձնահատկությունները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

3. *Ուսումնական հաստատության մանկավարժական և վարչական աշխատողների մանկավարժական աշխատանքային ստաժը հաշվարկվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:*

Հոդված 19. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենը, նրա իրավասություններն ու պարտականությունները

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է ուսումնական հաստատության *կամ դրա ստորաբաժանման* գործադիր մարմինը՝ տնօրենը, ով նշանակվում (ընտրվում) եւ ազատվում է (նրա լիազորությունները դադարում են) օրենսդրությամբ եւ ուսումնական հաստատության *կամ կազմակերպության* կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում եւ կարգով:

2. *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենի թափուր տեղի համար կարող է դիմել, իսկ ընտրվելու դեպքում՝ մասնակցել հայտարարված մրցույթին, կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգով վերապատրաստված և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունք (հավաստագիր) ստացած անձը: Բացառություն կարող են կազմել սույն օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ և 6-րդ կետերով սահմանված կրթական ծրագրեր իրականացնող ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ղեկավարները:*

3. *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրի) համար կարող է վերապատրաստվել այն անձը, որն ունի բարձրագույն կրթություն և վերջին տասը տարվա ընթացքում մանկավարժական աշխատանքի կամ հանրային կառավարման ոլորտի առնվազն հինգ տարվա ընդհանուր աշխատանքային ստաժ:*

4. *Վերապատրաստման, քննությունների և հավաստագրման ընթացակարգերը, նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրի) դադարեցման դեպքերն ու ընթացակարգը, ինչպես նաև հավաստագրման լիազոր մարմնի կազմավորման և գործունեության կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը:*

5. *Վերապատրաստումը կազմակերպվում է տարեկան առնվազն մեկ անգամ:*

6. *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրեն չի կարող առաջադրվել, նշանակվել ընտրվել այն անձը, որը՝*

1) սույն հոդվածի 1-4-րդ մասերով սահմանված կարգով չի ստացել նախադպրոցական հաստատության ղեկավարման իրավունքի հավաստագիր.

2) դատական կարգով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

3) դատական կարգով գրկվել է մանկավարժական **կամ վարչական** գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից.

4) ունի այնպիսի հիվանդություն, որը կարող է խոչընդոտել մանկավարժական **կամ վարչական** գործունեության կատարմանը.

5) դատապարտվել է հանցագործության համար, եւ դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դատապարտվել է **ոչ դիտավորյալ** հանցագործություն կատարելու համար:

7. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենը պատասխանատու է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչին և համապատասխան տարիքային խմբի ծրագրերին համապատասխան ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպման, սաների առողջության պահպանման, կադրերի ընտրության, Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի պահանջների պահպանման համար, ինչպես նաև օրենքով և համապատասխան կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտավորությունների ապահովման համար:

8. Պետական և համայնքային ուսումնական հաստատության տնօրենը՝

1) լիազոր մարմին է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսատնտեսական հաշվետվությունը, հաջորդ տարվա բյուջետային ֆինանսավորման հայտը.

2) կազմում է ուսումնական հաստատության հաստիքային ցուցակն ու ծախսերի նախահաշիվը և ներկայացնում համապատասխան լիազորված մարմնի հաստատմանը,

3) լիազոր մարմնի հավանությանն է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագիրը՝ համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանված ծևաչափի և պահանջների.

4) իրականացնում է օրենքով և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:

ԳԼՈՒԽ 4

ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 20. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տեսակները

1. Նախադպրոցական կրթական ծրագիր (ծրագրեր) և կամ նախադպրոցական ծառայություն կարող է կազմակերպվել պետական, համայնքային և ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում, հանրակրթական ծրագրեր

իրականացնող ուսումնական հաստատությունների նախակրթարանում, պետական և ոչ պետական կազմակերպությունների առանձնացված ստորաբաժանումում, լրացուցիչ կրթության և արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպությունում (կամ դրա ստորաբաժանումում), երեխայի կրթության և զարգացման կազմակերպությունում՝ համապատասխան լիզենզիայի առկայության հիմքով:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ըստ տեսակների՝ լինում են.

- 2) Մսուր՝ 0-3 տարեկանների ընդգրկմամբ.
- 3) Մսուր - մանկապարտեզ՝ 0-6 տարեկանների ընդգրկմամբ.
- 4) Մանկապարտեզ՝ 3-6 տարեկանների ընդգրկմամբ.
- 5) Նախակրթարան՝ 5-6 տարեկանների ընդգրկմամբ.
- 6) Կենտրոն՝ 0-6՝ նախադպրոցական բոլոր կամ որևէ տարիքային խմբի ընդգրկմամբ.

3. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն չունեցող համայնքում կամ բնակավայրում կարող են ներդրվել նախադպրոցական կրթության կազմակերպման ծախսարդյունավետ այլընտրանքային մոդելներ:

4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տեսակներից յուրաքանչյուրն իր գործունեությունն իրականացնում է նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչ՝ տվյալ տարիքային խմբի համար հաստատած չափանիշների (պայմանների) և կրթական ծրագրի հիման վրա:

5. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տեսակների կողմից առաջարկվող հիմնական և լրացուցիչ կրթական ծրագրերը և ծառայությունները կազմվում են հաշվի առնելով երեխայի ու ծնողի (նրա օրինական ներկայացուցչի) կարիքները՝ ապահովելով առողջապահության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած երեխայի առողջության պահպանման ու անվտանգության նորմերը:

6. Նախադպրոցական կրթական ծրագիր իրականացնող ցանկացած կազմակերպություն՝ անկախ սեփական ձևից ու հիմնադրից, ենթական են լիցենզավորման՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանած լիցենզավորման կարգի:

Հոդված 21. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կարգավիճակը, հիմնադրումը, վերակազմակերպումը և լուծարումը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները կարող են լինել պետական, համայնքային ենթակայության և ոչ պետական:

2. Պետական և համայնքային ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները ոչ առևտրային կազմակերպություններ են:

3. Ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները կարող են ունենալ օրենքով նախատեսված ցանկացած կազմակերպական-իրավական ձև:

4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության հիմնադիր փաստաթուղթը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած օրինակելի կանոնադրության հիման վրա հիմնադրի (հիմնադիրների) հաստատած կանոնադրությունն է:

5. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հիմնադրույնը, վերակազմակերպույնը և լուծարույնը իրականացվում է օրենքով սահմանված կարգով:

ԳԼՈՒԽ 5

ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 22. Նախադպրոցական կրթության բնագավառի կառավարման մարմինները

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կառավարումն իրականացնում է հիմնադիրը (հիմնադիրները), պետական կառավարման կամ տարածքային կառավարման լիազոր մարմինը, տնօրենը՝ սույն օրենքին, այլ իրավական ակտերին և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կանոնադրությանը համապատասխան:

2. Նախադպրոցական կրթության բնագավառի կառավարումն իրականացնում են՝

- 1) կառավարությունը.
- 2) կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը.
- 3) տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները.
- 4) ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատության հիմնադիրը:

Հոդված 23. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորությունները

1. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝

1) հիմնադրում է պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ.

2) հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության օրինակելի կանոնադրությունը.

3) հաստատում է նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը.

4) հաստատում է այն հիվանդությունների ցանկը, որոնց առկայությունը խոչընդոտում է մանկավարժական կամ վարչական գործունեության կատարմանը.

5) սահմանում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության աշխատողների աշխատանքի եւ հանգստի ռեժիմի, ամենամյա արձակուրդի առանձնահատկությունները.

6) հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գործունեության ներքին եւ արտաքին գնահատման չափանիշներն ու իրականացման կարգը.

7) սահմանում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների՝ պետական բյուջեից *մեկ սանի հաշվարկով* ֆինանսավորման կարգը, այդ թվում՝ կրթության *և զարգացման* առանձնահատուկ պայմանների ապահովման համար անհրաժեշտ ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակը,

8) սահմանում է առանձին կատեգորիայի նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների եւ ուսումնական հաստատությունների առանձին խմբերի ծախսերի ուղղիչ գործակիցները եւ նորմատիվները տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 1-ից մինչեւ օգոստոսի 31-ը:

9) *սահմանում է պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վարչական, մանկավարժական և ուսումնասօժանդակ կազմի վարձատրության խմբերի դասակարգման չափանիշները,*

10) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ եւ օրենքներով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 24. Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի լիազորությունները նախադպրոցական կրթության բնագավառում

1. Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը՝

1) մշակում եւ իրականացնում է նախադպրոցական կրթության բնագավառի պետական քաղաքականությունը.

2) մշակում և հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների նյութատեխնիկական հագեցվածության պետական նորմատիվները, ներառական և երեխայակենտրոն միջավայրի չափանիշները, ներառյալ՝ փափուկ գույքի, կոշտ գույքի, մարզագույքի, սարքավորումների օրինակելի և երեխաների տարիքային և զարգացման առանձնահատկություններից բխող նորմատիվները այդ թվում՝ փափուկ գույքի, կոշտ գույքի, մարզագույքի, սարքավորումների օրինակելի նորմատիվները.

3) մշակում է նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը.

4) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթական ծրագրերը,

5) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների ընտրության (նշանակման) կարգը.

6) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենների եւ մանկավարժական աշխատողների վերապատրաստման կարգը.

7) մշակում և հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենների ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրման) համար վերապատրաստման և հավաստագրման կարգը.

8) համակարգում է նախադպրոցական կրթության համակարգի գործունեության կազմակերպումն ու իրականացումը.

9) հաստատում է կրթական **ծրագրից բխող ուսումնամեթոդական, ուսումնաօժանդակ ձեռնարկները, ուսումնադիտողական նյութերը, մեթոդական ցուցումները. ուսումնադիդակտիկ պարագաների,**

10) Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված կարգով նախադպրոցական կրթական ծրագրերի շրջանակներում իրականացնում է միջազգային համագործակցություն.

11) սահմանում է նախադպրոցական հաստատություններ սաների ընդունելության կարգը.

12) սահմանում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վարչական եւ մանկավարժական կազմի տարիֆաորակավորման բնութագրերը.

13) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական **ուսումնական** հաստատություններում գործածության ենթակա փաստաթղթերի անվանացանկը, դրանց ձեւերը եւ վարելու կարգը.

14) սահմանում է **ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակներով** ծառայությունների կազմակերպման օրինակելի կարգը.

15) իրականացնում է նախադպրոցական կրթության ոլորտում փորձնական ծրագրեր՝ կրթության համակարգի արդիականացման եւ զարգացման նպատակով՝ հաշվի առնելով սոցիալ-տնտեսական զարգացման եւ կրթության ոլորտի գերակա ուղղությունները,

16) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթության այլընտրանքային, ծախսարդյունավետ մոդելները եւ դրանց ներդրման կարգը,

17) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթական **ծրագրի, ուսումնական, ուսումնամեթոդական, ուսումնաօժանդակ ձեռնարկի, ուսումնադիտողական նյութի՝ նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչին, կրթական ծրագրերին համապատասխանության փորձաքննության կարգը,**

18) *սահմանում է պետական և համայնքային նախադպրոցական հաստատությունների օրինակելի հաստիքացուցակը,*

19) մշակում և հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի մշակման պահանջներն ու ձևաչափը,.

20) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 25. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում մարզպետի, տեղական ինքնակառավարման մարմնի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) լիազորությունը.

1. Մարզպետը, տեղական ինքնակառավարման մարմնի (այսուհետև՝ լիազոր մարմնի) ղեկավարը (Երևանի քաղաքապետը)՝ յուրաքանչյուրն իր ենթակայությամբ գործող նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում.

1) իրականացնում է նախադպրոցական կրթության բնագավառում, սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության օրենքնսդրությամբ լիազոր մարմնի ղեկավարին վերապահված լիազորությունները.

2) ապահովում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետության նախադպրոցական կրթության մասին օրենսդրության և կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի ընդունած նորմատիվ ակտերի կատարումը, կրթական ծրագրերի իրականացումը՝ նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչներին համապատասխան.

3) ապահովում է լիազոր մարմնի ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների շենքերի շահագործումը և պահպանումը, դրանց անվտանգությունը և մատչելիությունը.

4) ապահովում և հսկողություն է իրականացնում նախադպրոցական տարիքի երեխաների գործընթացի, ուսումնական հաստատություններում նրանց ընդգրկման նկատմամբ,

5) առաջարկում և համապատասխան իրավասու մարմնի հաստատմանն է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից մատուցած ծառայությունների դիմաց վարձավճարների չափերը և արտոնությունների ցանկը.

6) նշանակում կամ օրենսդրությամբ սահմանված ընթացակարգով ընտրված լինելու դեպքում՝ հաստատում է լիազոր մարմնի ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենին, ինչպես նաև պաշտոնից ազատում նրան,

7) վարում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների հաշվառումը.

8) մասնակցում է նախադպրոցական կրթության ծրագրերի մշակման և իրականացման աշխատանքներին.

9) ապահովում է պայմաններ նախադպրոցական կրթություն ստանալու համար.

10) կազմակերպում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում փորձարարական և նորարարական գործունեության իրականացումը.

11) ապահովում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների առողջության պահպանման միջոցառումների իրականացումը.

12) իրականացնում է նախադպրոցական կրթության բնագավառը կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ վերապահված այլ լիազորություններ:

Հոդված 26. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողությունը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողությունն իրականացվում է նախադպրոցական կրթության ոլորտում միասնական պետական քաղաքականություն ապահովելու նպատակով:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողությունն իրականացնում է կրթության բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը:

Հոդված 27. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գործունեության գնահատումը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գործունեությանը տրվում է ներքին և արտաքին գնահատական, որոնց չափանիշները և իրականացման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

2. Ներքին գնահատումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կողմից իր գործունեության վերլուծությունն է: Ներքին գնահատումն իրականացվում է տարեկան մեկ անգամ` մինչև նոր ուսումնական տարվա սկիզբը: Ներքին գնահատմանը մասնակցում են վարչական և մանկավարժական աշխատողները և ծնողները:

3. Ներքին գնահատման հաշվետվությունը տնօրենը մինչև ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 5-ը հրապարակում է:

4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության արտաքին գնահատման նպատակը դրա գործունեության արդյունավետության գնահատումն է` նմանատիպ մյուս հաստատությունների համեմատությամբ: Արտաքին գնահատման չափանիշները միասնական են բոլոր ուսումնական հաստատությունների համար:

5. Արտաքին գնահատումը կատարվում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գիտությամբ` անկախ կազմակերպության կողմից:

6. Արտաքին գնահատմանը մասնակցում են ծնողները, կրթության պետական և տարածքային կառավարման լիազորված մարմինները, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և տվյալ ուսումնական հաստատության ներկայացուցիչները:

7. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության արտաքին գնահատումն իրականացվում է սանին մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի, ուսուցման և խնամքի, նախադպրոցական կրթության չափորոշիչ վերջնարդյունքների ապահովման հիման վրա:

8. Արտաքին գնահատման ընթացքում օգտագործվում են նախադպրոցական կրթության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի իրականացրած ստուգումների արդյունքները:

9. Կրթական ծառայությունների որակի գնահատման հիմքը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների միջին վիճակագրական տվյալների ցուցանիշներն են:

10. Արտաքին գնահատման արդյունքներով կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը հրապարակում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վարկանիշային ցանկը:

ԳԼՈՒԽ 6

ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՆ

Հոդված 28. *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների
ֆինանսատնտեսական գործունեությունը*

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ֆինանսատնտեսական գործունեությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին եւ այլ իրավական ակտերին համապատասխան:

2. Նախադպրոցական կրթության և խնամքի ծառայությունների ֆինանսական ծախսերը և ֆինանսավորման արդյունքները փոփոխվում են կախված երեխայի տարիքից, տրամադրվող խնամքի որակից, առանձին երեխաների անհատական կարիքներից, ծնողների զբաղվածության վիճակից և այլ հանգամանքներից:

3. *Կրթության կազմակերպման համար լրացուցիչ պետական աջակցությունից ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակով օգտվում են կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող այն սաները, որոնք ունեն հետևյալ ֆունկցիաների միջին, ծանր և խոր խանգարումներ.*

1) ծայնի և խոսքի.

2) լսողական.

3) տեսողական.

4) *ինտելեկտուալ (մտավոր) հետամնացություն ունեցող.*

5) *շարժողական:*

4. *Կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների համար սահմանված ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակի սանդղակը՝ ըստ երեխայի կարիքի ծանրության աստիճանի, սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:*

5. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսավորման աղբյուրներն են՝

1) հիմնադիրների հատկացումները.

2) Պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների դեպքում՝ պետական բյուջեից հատկացումները.

3) համայնքի բյուջեն.

4) ծնողների (երեխայի օրինական ներկայացուցիչների) վճարումները, ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց ներդրումները, հանգանակությունները եւ նվիրատվությունները.

5) միջազգային կազմակերպությունների կողմից կատարվող ներդրումները.

6) օրենսդրությամբ չարգելված և սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ձեռնարկատիրական գործունեության արդյունքում ստացված միջոցները.

7) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցներ:

6. Նախադպրոցական կրթության ուսումնական հաստատությունները կարող են իրականացնել ձեռնարկատիրական գործունեության հետևյալ տեսակները.

1) լրացուցիչ կրթական, մարզաառողջարարական, ճամբարներում կազմակերպվող վճարովի ծառայություններ.

2) ստեղծել ռեսուրս-կենտրոններ՝ իրականացնել մասնագետների վերապատրաստման, խորհրդատվական դասընթացներ, վարել ծնողական կրթությանը միտված դասընթացներ և ծրագրեր.

3) կազմակերպել երեխայի տնային ուսուցում, դաստիարակություն և խնամք.

4) կազմակերպել ճկուն ռեժիմով երեխային սպասարկման ծառայություններ.

5) կազմակերպել սաների երկարօրյա կամ շուրջօրյա ուսուցում և խնամք:

7. Պետական և համայնքային ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հաստիքացուցակները հաստատվում են կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի հաստատած օրինակելի հաստիքացուցակի և նորմատիվների հիման վրա:

8. Ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հաստիքացուցակները հաստատվում են իրենց կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 29. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութատեխնիկական բազան

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների նյութատեխնիկական բազայի ստեղծումն ու զարգացումն իրականացվում են հիմնադրի եւ օրենքով չարգելված այլ միջոցների հաշվին:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութատեխնիկական բազան ներառում է շենքեր, շինություններ, հողամասեր, հաղորդակցության միջոցներ, գույք, ուսումնամեթոդական և ծրագրային նյութեր, զարգացնող խաղային միջոցներ, դիդակտիկ պարագաներ, սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ եւ այլն:

3. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութատեխնիկական բազային ներկայացվող պահանջները սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը:

Հողված 30. Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող օրը:

2. Արդեն գործող զարգացման կենտրոնների (մանկական կենտրոնների) լիցենզավորման գործընթացի իրականացման վերջնաժամկետ սահմանել 2022 թվականի դեկտեմբերի 30-ը:

3. Նախադպրոցական կրթության ոլորտում համընդհանուր ներառական կրթության համակարգը ներդրվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի՝ մինչև 2023 թվականի դեկտեմբերի 30-ը:

4. Սույն Օրենքի 1-ին հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին, 5-րդ և 6-րդ մասերով, 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 9-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ և 4-րդ կետերով, 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ, 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ կետերով, 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 10-րդ, 13-րդ, 14-րդ, 16-րդ և 19-րդ կետերով, 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված ենթաօրենսդրական իրավական ակտերի ընդունման ժամկետ սահմանել 2021 մարտի 15-ը:

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ «ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔԻ
ՆԱԽԱԳԾՈՒՄ ԱՌԱՋԻՆԻՑ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՆԹԵՐՑՈՒՄ ԸՆԿԱԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ԿԱՏԱՐԿԱԾ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Կ-304-03.10.2019-ԳԿ-011/1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Նախադպրոցական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2005 թվականի նոյեմբերի 15-ի ՀՕ-236-Ն օրենքը (այսուհետ՝ Օրենք) շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքները, կազմակերպական-իրավական ու ֆինանսատնտեսական հիմքերը, ապահովում է բոլորի համար հավասար նախադպրոցական կրթության իրավունքի իրացումը, **նախադպրոցական կրթության հասանելիության և մատչելիության հիմքերը**, կարգավորում է նախադպրոցական կրթության գործընթացին մասնակից ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց իրավահարաբերությունները:

Հոդված 2. Նախադպրոցական կրթության մասին օրենսդրությունը

2. Նախադպրոցական կրթության բնագավառը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, «Կրթության մասին», «Հանրակրթության մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «Երեխայի իրավունքների մասին», «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» **Հայաստանի Հանրապետության Ընտանեկան և Աշխատանքային օրենսգրքերով**, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով, սույն օրենքով, այլ օրենքներով և իրավական ակտերով:

Հոդված 3. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

2) Նախադպրոցական կրթություն՝ նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխայի ֆիզիկական, հոգեկան և սոցիալական զարգացման, դաստիարակության, ուսուցման և խնամքի գործընթաց, որը նպատակաուղղված է երեխայի՝ անհատական տարիքային ներուժի բացահայտմանը,

անծնային հատկությունների ներդաշնակ զարգացմանն ու մարդասիրության դաստիարակությանը, աշխարհաճանաչման ինքնուրույնության եւ ինքնաճանաչման փորձի, կյանքի հմտությունների ձեռքբերմանը, տարրական կրթություն սահուն անցման ապահովմանը:

3) Նախադպրոցական կրթություն՝ նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխայի մտավոր, ֆիզիկական, հոգեկան և սոցիալական զարգացման, դաստիարակության, ուսուցման և խնամքի գործընթաց, որը համարվում է հանրակրթության սկզբնական աստիճան և իրականացվում է նախադպրոցական կրթության ծրագրով.

3) Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչ՝ նորմատիվ, որը սահմանում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների՝ ըստ տարիքային խմբերի՝ զարգացման կրթական ծրագրերի բովանդակությունը, նրանց ներկայացվող որակական պահանջները, ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը, ինչպես նաև այդ տարիքի երեխաների կրթության կազմակերպման պայմանների ապահովումը, որի արդյունքում երեխան կկարողանա առավելագույնս յուրացնել նախադպրոցական կրթական ծրագիրը եւ հասնել կրթության միջոցով ապահովվող արդյունքին:

2) Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչ՝ հանրակրթության պետական կրթական չափորոշիչի բաղկացուցիչ մաս կազմող նորմատիվ իրավական ակտ, որը սահմանում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների՝ ըստ տարիքային խմբերի, զարգացման կրթական ծրագրերի բովանդակությունը, նրանց ներկայացվող վերջնարդյունքները, ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը, նախադպրոցական տարիքի երեխաների կրթության և զարգացման վերջնարդյունքի ապահովման հիմքերը.

1) Նախադպրոցական կրթական (հիմնական) ծրագիր՝ նախադպրոցական կրթության նպատակների իրականացմանն ուղղված ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բովանդակության, արժեհամակարգային մոտեցումների, կրթության կազմակերպման ձևերի, կիրառվող մեթոդաբանության, տեխնոլոգիաների եւ ըստ տարիքային խմբերի՝ երեխաների գիտելիքների, կարողությունների եւ հմտությունների, զարգացման բոլոր ոլորտներին եւ ուղղություններին համապատասխան ակնկալվող արդյունքների ամբողջություն, որն ապահովում է նախադպրոցական պետական կրթական չափորոշիչով սահմանված արդյունքները:

3) Նախադպրոցական կրթական (հիմնական) ծրագիր՝ նախադպրոցական կրթության նպատակների իրականացմանն ուղղված, տարիքային առանձնահատկություններին համապատասխան՝ ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բովանդակության, կրթության կազմակերպման ձևերի, կիրառվող մեթոդաբանության, տեխնոլոգիաների ամբողջություն, որն ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչով սահմանված վերջնարդյունքները.

4) Նախադպրոցական այլընտրանքային կրթական ծրագիր՝ ուսումնական պարապմունքների, ուսուցման եւ դաստիարակության կազմակերպման ձևերի, միջոցների եւ մեթոդների բազմազանություն առաջարկող նախադպրոցական կրթական ծրագիր, որն ապահովում է նախադպրոցական պետական կրթական չափորոշիչով սահմանված **վերջնարդյունքները**:

5) Նախադպրոցական հեղինակային կրթական ծրագիր՝ այլընտրանքային կրթական ծրագրի տեսակ, որը միջազգային չափանիշներով ճանաչված (վկայագրված) է որպես հեղինակային կամ ստեղծված, մշակված եւ ներդրված է մանկավարժական որոշակի համակազմի կամ կառավարման մարմնի (մարմինների) կողմից, և չի հակասում նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչով սահմանված վերջնարդյունքներին: որն ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչով սահմանված վերջնարդյունքները.

6) Նախադպրոցական միջազգային կրթական ծրագիր՝ միջազգային պայմանագրի հիման վրա կամ տասը եւ ավելի օտարերկրյա պետություններում իրականացվող այլընտրանքային կրթական ծրագիր, որը չի հակասում նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչով սահմանված վերջնարդյունքներին: որն ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչով սահմանված վերջնարդյունքները.

7) Նախադպրոցական փորձարարական կրթական ծրագիր՝ սահմանված կարգով որոշակի ժամկետով ներդրված այլընտրանքային կրթական ծրագիր, որի նպատակն է՝ ապահովել կրթության

կազմակերպման բազմազանությունը, միջազգային համագործակցությունը, կրթության արդյունավետ կազմակերպման համակարգերի բացահայտումը և ներդրումը:

7) Նախադպրոցական փորձարարական կրթական ծրագիր՝ սահմանված կարգով որոշակի ժամկետով ներդրված նորարարական (նոր) կրթական ծրագիր կամ կրթության կազմակերպման և գնահատման նոր մեթոդաբանություն, որի նպատակն է՝ ապահովել կրթության կազմակերպման բազմազանությունը, միջազգային համագործակցությունը, կրթության արդյունավետ կազմակերպման համակարգերի բացահայտումը, ներդրումը և ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքները.

8) Նախադպրոցական լրացուցիչ կրթական ծրագիր՝ նախադպրոցական կրթական ծրագիր, որը նպատակաուղղված է հիմնական ծրագրերից դուրս երեխաների նախասիրությունների, զարգացման և խնամքի պահանջները պահանջների բավարարմանը և ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքները:

8) Նախադպրոցական լրացուցիչ կրթական ծրագիր՝ նախադպրոցական կրթության հիմնական ծրագրերից դուրս ոչ ֆորմալ ուսուցման ծրագիր, որը նպատակաուղղված է երեխաների նախասիրությունների, զարգացման և խնամքի լրացուցիչ պահանջները բավարարմանը և նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքների լրացմանն ու կատարելագործմանը.

9) Փորձաքննություն՝ կրթական ծրագրի, ուսումնական, ուսումնամեթոդական, ուսումնասօժանդակ ձեռնարկի, ուսումնադիտողական նյութի՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգով նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչներին, կրթական ծրագրերին մեթոդաբանության համապատասխանության գնահատման գործընթաց:

9) Փորձաքննություն՝ յուրաքանչյուր տարիքային խմբի կրթական ծրագրի, ուսումնական, ուսումնամեթոդական և ուսումնասօժանդակ ձեռնարկի, ուսումնադիտողական և նախադպրոցական կրթական ծրագրի ապահովմանը միտված այլ նյութի՝ նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչներին ու կրթական ծրագրերի մեթոդաբանությանը համապատասխանության գնահատման գործընթաց.

10) Նախադպրոցական տարիք՝ երեխայի 0- 6 տարեկան հասակը.

11) Սան՝ նախադպրոցական կրթության և զարգացման ծրագրով ուսումնառող նախադպրոցական տարիքի երեխա.

12) Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության խումբ՝ երեխաների տարիքային զարգացման առանձնահատկությունների **տարիքի** հիման վրա ձևավորված խումբ.

13) Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տարատարիք երեխաների խումբ՝ նախադպրոցական տարբեր տարիքի երեխաների համակազմով ձևավորված խումբ, որտեղ իրականացվում են տարիքային տարբեր խմբերի կրթական և զարգացման ծրագրեր:

14) Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն՝ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն կամ այլ ուսումնական հաստատության ստորաբաժանում, որն իրականացնում է նախադպրոցական կրթական ծրագիր, այդ թվում՝ այլընտրանքային, և ապահովում է նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխայի զարգացման, ուսուցման, խնամքի ու հսկողության, դաստիարակության, ինչպես նաև, առողջության պահպանման ու ամրապնդման համար անհրաժեշտ միջավայր, մասնագիտացված աշխատակազմ, մեթոդական և նյութատեխնիկական բազա:

14) Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն՝ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն կամ դրա ստորաբաժանում, որը, համապատասխան լիցենզիայի հիման վրա,

իրականացնում է նախադպրոցական կրթական առնվազն մեկ տեսակի ծրագիր և/կամ նախադպրոցական ծառայություններ:

14) ~~Մանկապարտեզ՝ նախադպրոցական կրթական ծրագիր՝~~ ~~իրականացնող ուսումնադաստիարակչական հաստատություն:~~

15) ~~Նախակրթարան՝~~ ~~իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն կամ հանրակրթական ուսումնական հաստատության ստորաբաժանում, որն իրականացնում է պետական, այլընտրանքային կամ հեղինակային նախադպրոցական կրթական ծրագիր՝~~ ~~նախադպրոցական ավագ տարիքային խմբի սաների համար:~~

16) ~~Ջարգացման կենտրոն (մանկական կենտրոն)՝~~ ~~իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն, որտեղ իրականացվում են նախադպրոցական տարիքի երեխաների զարգացման, ուսուցման, դաստիարակության եւ խնամքի գործառույթներ՝~~ ~~հիմնական, այլընտրանքային կամ հեղինակային ծրագրերին համապատասխան:~~

17) ~~Նախադպրոցական կրթության ծախսարդյունավետ այլընտրանքային մոդել՝~~ ~~նախադպրոցական կրթության կազմակերպման ձեւ, որն իրականացվում է նախադպրոցական հաստատություն չունեցող համայնքում կամ բնակավայրում:~~

15) Նախադպրոցական ծառայություններ՝ նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխայի կրթության, զարգացման, ուսուցման, խնամքի, հոգածության ու հսկողության, դաստիարակության, ինչպես նաև, առողջության պահպանմանն ու ամրապնդմանը միտված ծառայություններ, որոնք ապահովվում են սահմանված նորմատիվների առկայության պայմաններում՝ պայմանագրային հիմունքներով.

16) Կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմաններ՝ յուրաքանչյուր երեխայի նախադպրոցական կրթական ծրագրի յուրացմանը նպատակաուղղված զարգացման և ուսուցման մեթոդների, անհատական ուսուցման, տեխնիկական միջոցների, այդ թվում՝ աջակցող տեխնոլոգիաների, միջավայրի, ինչպես նաև մանկավարժահոգեբանական, սոցիալական եւ այլ ծառայությունների ամբողջություն.

17) Կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխա՝ **սան**, ում նախադպրոցական կրթության եւ զարգացման համար անհրաժեշտ են կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմաններ.

20) ~~Ներառական նախադպրոցական կրթություն՝~~ ~~յուրաքանչյուր երեխայի կարիքին և առավելագույն ներուժին և զարգացման առանձնահատկություններին համապատասխան, մատչելի միջավայրի եւ խելամիտ հարմարեցումների ապահովման միջոցով կրթական գործընթացին առավելագույն մասնակցության եւ նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքի ապահովում:~~

18) Մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայություններ՝ ուսումնամեթոդական, հոգեբանական և մանկավարժական աջակցություն, որը ցուցաբերվում է երեխային, նրա ծնողին կամ օրինական ներկայացուցչին և մանկավարժական աշխատողներին.

19) Երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատում՝ երեխայի նախադպրոցական կրթական ծրագրերին մասնակցության դիտարկում, երեխայի զարգացման հնարավորությունների բացահայտում, կրթության եւ զարգացման համար անհրաժեշտ առանձնահատուկ պայմանների սահմանում.

23) Անհատական ուսուցման եւ զարգացման **վաղ մասնկության** պլան՝ նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշչի, կրթական ծրագրերի եւ երեխայի կարիքի եւ առանձնահատկությունների հիման վրա կազմված փաստաթուղթ, որը սահմանում է երեխայի զարգացման, ուսուցման եւ դաստիարակության տարեկան նպատակները, խնդիրները եւ դրանց հասնելու գործողությունները (կարիքի դեպքում նաեւ՝ աջակցող ծառայությունները):

20) Անհատական ուսուցման և զարգացման այլան՝ երեխայի կարիքի և առանձնահատկությունների հիման վրա կազմված փաստաթուղթ, որը սահմանում է երեխայի զարգացման, ուսուցման և դաստիարակության տարեկան նպատակները, խնդիրները և դրանց հասնելու գործողությունները (կարիքի դեպքում նաև՝ աջակցող ծառայությունները) և ժամկետները՝ երեխայի համար հասանելի դարձնելու համար նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչի և կրթական ծրագրերի սահմանված վերջնարդյունքները:

21) Երեխաների խնամք՝ համալիր միջոցառումներ՝ ուղղված սննդի կազմակերպմանը, տնտեսական-կենցաղային սպասարկմանը, օրվա ընթացքում երեխաների ռեժիմի եւ անձնական հիգիենայի, ~~անվտանգության~~ ապահովմանը: ~~սաների օրվա ռեժիմի, սննդի, անձնական հիգիենայի, անվտանգության, երեխայի ինքնասպասարկման և սոցիալ-կենցաղային սպասարկման ապահովման համալիր միջոցառումներ:~~

22) Ուսուցման, դաստիարակության և զարգացման միջոցներ՝ զարգացնող խաղեր, խաղալիքներ, տեսաձայնային և երաժշտական սարքավորումներ, մարզական գույք, ուսումնադիտողական ձեռնարկներ, տեղեկատվական հաղորդակցման միջոցներ, տպագիր և էլեկտրոնային կրթական ռեսուրսներ, այլ ուսումնական նյութեր:

23) Մանկավարժական աշխատող՝ երեխաների կողմից նախադպրոցական կրթական (այդ թվում՝ լրացուցիչ) ծրագրերի յուրացման, նախադպրոցական կրթության չափորոշիչների պահանջների ապահովման, ինչպես նաև զարգացման, ուսուցման եւ դաստիարակության մեթոդների կիրառման միջոցով երեխաների համապատասխան գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների ձեռքբերմանը, արժեքային համակարգի ձեւավորմանը նպաստող եւ ~~(կամ) երեխային զարգացումն ու խնամքն դրանք~~ ապահովող նախադպրոցական ուսումնական հաստատության աշխատակից:

27) Մանկավարժական աշխատողի վերապատրաստում՝ վերապատրաստող կազմակերպություններում մանկավարժական աշխատողի կողմից կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած վերապատրաստման չափորոշիչներին եւ ծրագրերին համապատասխան մասնագիտական գիտելիքների, կարողությունների եւ հմտությունների կատարելագործման գործընթաց:

28) Մանկավարժական աշխատողի անեստավորում՝ մասնագիտական գիտելիքների, աշխատանքային կարողությունների, հմտությունների՝ զբաղեցրած պաշտոնին համապատասխանության որոշման գործընթաց:

24) **Նախադպրոցական ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակ՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած նվազագույն ֆինանսավորման չափ, որն անհրաժեշտ է կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների ապահովման համար:**

Հոդված 4. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականությունը եւ պետական քաղաքականության սկզբունքները

1. Հայաստանի Հանրապետությունը հռչակում եւ երաշխավորում է նախադպրոցական կրթության բնագավառի ներառականությունը, մատչելիությունը, հասանելիությունն ու որակը՝ որպես յուրաքանչյուր երեխայի կրթության իրավունքի ապահովման, զարգացման ու դաստիարակության, **անվտանգ միջավայրի ստեղծման**, կյանքի, առողջության պահպանման եւ անրապնդման կարեւոր երաշխիք:

2. **Նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմքը կրթության զարգացման պետական քաղաքականությունն ծրագրում է:**

3. Պետությունը աջակցում է պետական, համայնքային և այլ նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ընդգրկված երեխաների կրթության կազմակերպմանը և մանկավարժական աշխատողների կատարելագործմանը՝ համաձայն պետական բյուջեի միջոցներից ֆինանսավորման և համաֆինանսավորման կարգի և պետական բյուջեով նախատեսված միջոցառումների (ծրագրերի) ֆինանսավորման սկզբունքների ու մեթոդաբանության:

4. Պետությունը երաշխավորում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեությունը և խթանում ծառայությունների բազմազանությունը՝ անկախ սեփականության ձևից և կազմակերպիչի անվանական տեսակից:

5. Հայաստանի Հանրապետությունում նախադպրոցական կրթությունն իրականացվում է գրական հայերենով՝ «Լեզվի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

6. Հայաստանի Հանրապետության ազգային փոքրամասնությունների նախադպրոցական կրթությունը կարող է կազմակերպվել իրենց մայրենի կամ ազգային լեզվով՝ հայերենի պարտադիր ուսուցմամբ:

7. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության սկզբունքներն են՝

1) նախադպրոցական կրթության ազգային եւ համամարդկային արժեքների, երեխայի կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ եւ համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական եւ իրավական տարրական գիտելիքների ձեւավորումը, անհատի եւ նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձեւավորումը:

1) ուսուցման եւ խնամքի հավասար հնարավորությունները, մատչելիությունը, հասանելիությունը, ներառականությունը եւ համապատասխանությունը երեխայի զարգացման տարիքային եւ անհատական առանձնահատկություններին.

2) *երեխայի կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը.*

3) *նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխայի մտավոր, հոգեկան, ֆիզիկական և սոցիալական զարգացման ձեռքբերումների արժևորմանն ու անհատականության բացահայտմանն ուղղված երեխայակենտրոն, ներառական և զարգացնող միջավայրի ապահովման առաջնայնությունը.*

3) նախադպրոցական կրթության ապաքաղաքականացվածությունը եւ կառավարման ժողովրդավարական սկզբունքների ապահովումը:

4) նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ներառական եւ երեխայակենտրոն միջավայրի խթանման, երեխայի հոգեկան եւ ֆիզիկական ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

4) երեխայի ծնողների կամ օրինական ներկայացուցիչների եւ նախադպրոցական ուսումնական հաստատության միջեւ համագործակցությունը: ակտիվ մասնակցային խորհուրդների ձեւավորման խթանումը:

6) նախադպրոցական կրթության աշխարհիկ բնույթը:

7) նախադպրոցական կրթության որակի շարունակական բարելավումը, միջազգային չափանիշներին համապատասխանությունը:

5) *հանրակրթության, մասնավորապես՝ նախադպրոցական և միջնակարգ կրթության աստիճանակարգությունների անցման հաջորդականությունն ու շարունակականությունը.*

6) անկախ կազմակերպական-իրավական ձեւից՝ նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների եւ դրանցում ընդգրկված երեխաների ու աշխատողների իրավահավասարությունը:

Հոդված 5. Նախադպրոցական կրթության նպատակները, խնդիրները

1. Նախադպրոցական կրթությունը նպատակաուղղված է յուրաքանչյուր երեխայի՝

1) *մտավոր, ֆիզիկական, հոգեկան եւ սոցիալ-անձնային զարգացմանը.*

2) ինքնասպասարկմանը, սոցիալականացմանը, կյանքի հմտությունների ձեւավորմանն ու զարգացմանը.

3) աշխարհաճանաչման ինքնուրույնության եւ ինքնաճանաչման փորձի ձեռքբերմանը.

4) երեխայի իրավունքների պաշտպանությանը, նրա արժանապատվության նկատմամբ հարգանքին.

5) երեխայի անհատական տարիքային ներուժի, անհատականության բացահայտմանը,

6) տարրական կրթությանն արդյունավետ նախապատրաստմանն ու սահուն անցմանը.

2. Նախադպրոցական կրթության խնդիրներն են՝

1) նախադպրոցական կրթության սոցիալական կարգավիճակի բարձրացումն ու որակի բարելավումը՝ բովանդակության վերանայման եւ ժամանակակից կրթական նորարարությունների ներդրման միջոցով.

1) նախադպրոցական կրթության հանրային նշանակության բարձրացումն ու որակի բարելավումը՝ կրթական ծրագրերի բովանդակության վերանայման և ժամանակակից կրթական նորարարությունների ներդրման, միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցման միջոցով.

4) — որակյալ նախադպրոցական կրթություն տրամադրելու հավասար հնարավորությունների ապահովումը.

2) որակյալ նախադպրոցական կրթություն տրամադրելու հավասար հնարավորությունների, ներառականության և մատչելիության ապահովումը՝ խելամիտ հարմարեցումների միջոցով.

3) իմացական, հուզականային ոլորտների, ստեղծագործական ընդունակությունների զարգացումը ինքնաճանաչման, ինքնադրսեւորման հնարավորությունների բարելավումը.

4) ռեֆլեքսիայի (ինքնանդրադարձ վերլուծության) եւ ինքնակառավարման կարողությունների ձեւավորումը.

5) վարվեցողության կանոններին, հայրենի բնության եւ բնապահպանության, պատմության եւ ազգային մշակույթի տարրերին ծանոթացումը, իրավական դաստիարակության ապահովումը, անվտանգ կենսագործունեության հիմունքների սերմանումը, երեխայի մտավոր, բարոյական, գեղագիտական ու ֆիզիկական զարգացման հիմքերի ստեղծումը, հիգիենիկ ուսուցումն ու դաստիարակությունը, աշխատանքային, ինքնասպասարկման հմտությունների եւ կարողությունների ձեւավորումը.

6) հայրենիքի նկատմամբ սիրո սերմանումը, ընտանիքի, ազգային ավանդույթների, մայրենի լեզվի, ազգային եւ համամարդկային արժեքների, հանրային համերաշխության եւ համակեցության սկզբունքների, մարդու իրավունքների եւ ազատությունների նկատմամբ հարգանքի, այլ ազգերի, կրոնների, ռասսայի, սեռի եւ այլոց նկատմամբ հանդուրժողականության, խտրականության բացառման, սեփական անձի, շրջապատի եւ շրջակա միջավայրի նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի ձեւավորումն ու արմատավորումը.

7) երեխայի անհատականության ձեւավորումը, ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը.

3) նախադպրոցական կրթության զարգացմանն աջակցելը՝ միասնական պետական քաղաքականության, համաֆինանսավորման միջոցով.

4) երեխայի կյանքի, առողջության պահպանմանը և ամրապնդմանը, ներդաշնակ ու համակողմանի զարգացմանը, ուսուցմանն ու դաստիարակությանը նպաստելը.

5) նախադպրոցական կրթական ծառայությունների որակի շարունակական բարելավումը՝ նախադպրոցական կրթական ծրագիր իրականացնող մանկավարժական աշխատողների շարունակական կատարելագործման և մասնագիտական զարգացման միջոցով.

6) նախադպրոցական կրթությունից հանրակրթություն սահուն անցման ապահովումը:

ԳԼՈՒԽ 2

ՈՒՍՈՒՄՆԱՂԱՍՏԻԱՐԱՎԿԶԱԿԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

Հոդված 6. Նախադպրոցական տարիքը

~~1. Նախադպրոցական տարիքը երեխայի ֆիզիկական, հոգեբանական եւ սոցիալական կայացման ժամանակաշրջանն է: Յուրաքանչյուր տարիքի համար այն հաշվարկվում է մինչեւ տվյալ տարվա դեկտեմբերի 31-ը լրանալը:~~

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն /կամ ծառայություններ/ ընդգրկվում են այն երեխաները, որոնց նախադպրոցական տարիքը լրացել կամ լրանում է տվյալ օրացուցային տարվա դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ:

~~Նախադպրոցական տարիքային փուլերն են՝~~

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում երեխաների տարիքային հենքի հիման վրա ձևավորվում են հետևյալ տարիքային խմբերը.

~~ա) վաղ մանկության տարիք՝ 0-ից մինչեւ 2 տարեկան հասակը:~~

~~բ) կրտսեր նախադպրոցական տարիք՝ 2-ից մինչեւ 4 տարեկան հասակը:~~

~~գ) միջին նախադպրոցական տարիք՝ 4-ից մինչեւ 5 տարեկան հասակը:~~

~~դ) ավագ նախադպրոցական տարիք՝ 5-ից մինչեւ 6 տարեկան հասակը:~~

~~3. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում երեխաների տարիքային հենքի եւ անհատական զարգացման առանձնահատկությունների հիման վրա ձևավորվում են հետևյալ տարիքային խմբերը.~~

1) վաղ մանկության տարիքի առաջին խումբ՝ 0-ից մինչեւ 1 տարեկան հասակը.

2) վաղ մանկության տարիքի երկրորդ խումբ՝ 1-ից մինչեւ 2 տարեկան հասակը.

3) կրտսեր առաջին խումբ՝ 2-ից մինչեւ 3 տարեկան հասակը.

4) կրտսեր երկրորդ խումբ՝ 3-ից մինչեւ 4 տարեկան հասակը.

5) միջին խումբ՝ 4-ից մինչեւ 5 տարեկան հասակը.

6) ավագ խումբ՝ 5-ից մինչեւ 6 տարեկան հասակը:

3. Ավագ խմբում 6 տարեկան երեխայի ուսուցումն ու զարգացումը կազմակերպվում է մինչեւ տվյալ տարվա օգոստոսի 31-ը՝ անկախ երեխայի 6 տարեկանը լրանալուց ժամանակահատվածից:

4. Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգի համաձայն՝ կարող են ձևավորվել տարատարիք, կրթական տարբեր ծրագրեր յուրացնող երեխաներով ձևավորված խմբեր:

Հոդված 7. Երեխայի ընդունելությունը նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն, տարիքային խմբերի համալրումը

1. Երեխայի ընդունելությունը նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն, անկախ կազմակերպական-իրավական ձևից, իրականացվում է ծնողի (երեխայի օրինական ներկայացուցչի) դիմումի, հաստատության ու ծնողի (երեխայի օրինական ներկայացուցչի) միջև կնքված պայմանագրի հիման վրա՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

2. Ազգային փոքրամասնությանը պատկանող երեխայի ընդունելությունը հաստատություն կարող է կատարվել երեխայի մայրենի լեզվով ուսուցմամբ կամ այդ լեզվի դասընթաց ունեցող հաստատությունում, իսկ դրա բացակայության դեպքում ուսուցման լեզվի ընտրությունը կարող է կատարել ծնողը (երեխայի օրինական ներկայացուցիչը):

3. Օտարերկրյա քաղաքացու կամ քաղաքացիություն չունեցող անձի կամ երկքաղաքացու, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ ծնողներից մեկը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի է, մյուսը՝ օտարերկրացի, երեխայի ուսուցման լեզվի ընտրությունը կարող է կատարել ծնողը (երեխայի օրինական ներկայացուցիչը)՝ անկախ ազգային պատկանելությունից:

4. Ուսումնական տարին սկսվում է սեպտեմբերի 1-ից: Տարիքային խմբերում երեխաների հարմարվողականության փուլի առանձնահատկությունները, կրթական ծրագրերի յուրացման ժամկետները, շաբաթական պարապմունքների բաշխման ցանկը, օրինակելի ռեժիմները, **բաց թողած ծրագրային ծավալը լրացնելու պայմանները** սահմանվում են կրթական ծրագրերով:

5. Տարիքային խմբերի ձևավորումը եւ երեխաների տեղափոխումը այլ տարիքային խմբեր, կատարվում է յուրաքանչյուր տարվա օգոստոսի 20-ից մինչեւ 30-ը: Ազատ տեղերը համալրվում են ամբողջ տարվա ընթացքում՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգով:

~~6. Հաշմանդամություն ունեցող, սոցիալապես անապահով, միայնակ ծնողների, բազմազավակ (3 եւ ավելի երեխա ունեցող) ծնողների երեխաները, ինչպես նաև ծնողազուրկ երեխաները օգտվում են նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ ընդունվելու առաջնահերթության իրավունքից՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգով:~~

6. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն ընդունվելու առաջնահերթության իրավունքից՝ ըստ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանված կարգի, օգտվում են.

- 5) **1-ին կամ երկրորդ կարգի հաշմանդամություն կամ 3 և ավելի երեխա ունեցող կամ զինծառայող ծնողի (ներհ) երեխաները,**
- 6) **կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաները,**
- 7) **տվյալ ուսումնական հաստատությունում (կազմակերպությունում) ընդգրկված քույր, եղբայր ունեցող երեխաները.**
- 8) **տվյալ ուսումնական հաստատությունում (կազմակերպությունում) աշխատակիցների երեխաները:**

Հոդված 8. Կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունները

2. Երեխայի կրթության կազմակերպման մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունները տրամադրվում են երեք մակարդակում.

- 1) նախադպրոցական մակարդակ՝ մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայության կողմից.
- 2) տարածքային մակարդակ՝ տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնի կողմից.
- 3) հանրապետական մակարդակ՝ հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի կողմից:
- 4. Երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատումը նրա զարգացման հնարավորությունների բացահայտման և կրթության կազմակերպման նպատակով իրականացնում են տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնները:
- 5. Երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատումը կազմակերպվում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի հաստատած մանկավարժահոգեբանական գնահատման չափանիշներով:

Հոդված 9. Երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի վկայագրումը

4. Տարածքային մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի տված՝ երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի վերաբերյալ եզրակացության հիման վրա համապատասխան տեղական ինքնակառավարման մարմինը վկայագրում է երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքը:

5. Երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի վերաբերյալ վկայագրի տիպային ձևը մշակում և հաստատում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը:

6. Կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխային տրամադրվում են նախադպրոցական կրթության կազմակերպման մանկավարժա-հոգեբանական աջակցության ծառայություններ:

Հոդված 10. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը

1. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը ներառում է՝

1) Ուսումնադաստիարակչական հիմնական բնագավառները, կրթական ծրագրի բաղադրիչները եւ դրանց սահմանման մանկավարժահոգեբանական սկզբունքները.

2) երեխաների ուսումնական, խաղային բեռնվածության առավելագույն չափը **կամ դրանց հարաբերակցությունը.**

3) երեխաների զարգացման ընթացքի եւ առաջադիմության մակարդակի դիտարկման ձեւերը,

4) ~~նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխայի զարգացնող միջավայրի չափանիշները:~~

6) *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ներառական և երեխայակենտրոն միջավայրի չափանիշները, որոնք հաստատում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը.*

7) *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխայի անվտանգ միջավայրի և աղետների պատրաստվածության չափանիշները:*

2. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչի իրականացումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից պարտադիր է՝ **անկախ դրանց կազմակերպահրավական ձևից և ենթակայությունից:**

3. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

4. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչի ծրագրամեթոդական ապահովումը իրականացնում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը:

Հոդված 11. Նախադպրոցական կրթական ծրագրերի բաղադրիչները, դասակարգումը

1. Նախադպրոցական կրթական ծրագրով սահմանված մակարդակը ապահովվում է կրթության բովանդակային բաղադրիչների միջոցով, որոնք իրականացվում են ըստ տարիքային խմբերի եւ յուրաքանչյուր երեխայի զարգացման առանձնահատկությունների ու կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմանների կարիքի, երեխաների գիտելիքների, կարողությունների եւ հմտությունների ձեւավորմամբ՝ այդ տարիքի երեխաների **առանձնահատկություններին**, զարգացման ոլորտներին եւ ուղղություններին համապատասխան:

2. Նախադպրոցական կրթական ծրագրերի բաղադրիչներն են՝

1) ~~երեխայի խոսքի, լեզվամտածողության, տրամաբանության, գրաձանաչության, ընդհանուր ձանաչողական զարգացումը,~~

2) ~~սոցիալական ու զգացմունքային (հուզականային) զարգացումը.~~

3) շարժողական եւ ֆիզիկական զարգացումը:

4) ինքնուրույն գործունեության տարբեր ձեւերի, այդ թվում՝ ուսումնական եւ ստեղծագործական ունակությունների, հնարամտության, առողջ սովորույթների զարգացումը:

5) մտավոր, ֆիզիկական, հիգիենիկ, գեղարվեստա գեղագիտական, սոցիալական եւ հասարակական, զարգացման, բնագիտության, բնապահպանական, իրավական, քաղաքացիական, աշխատանքային դաստիարակության, առողջ ապրելակերպի հիմունքներին ծանոթացումը:

1) **Երեխայի շարժողական և ֆիզիկական զարգացումը, առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ պատկերացումների և սովորությունների ձևավորումը,**

2) **Երեխայի խոսքի և հաղորդակցման, լեզվամտածողության, տրամաբանության, զարգացումը, գրաձանաչության նախապատրաստումը.**

3) **Երեխայի ճանաչողության զարգացումը, փորձարարության և հնարամտության խթանումը, ինքնուրույն գործունեության, այդ թվում՝ ուսումնական և ստեղծագործական խրախուսումը.**

4) **Երեխայի՝ սովորելը խթանելը, ուսման նկատմամբ վերաբերմունքի ձևավորումը.**

5) **Երեխայի սոցիալ-անձնային, հուզականային զարգացումը, համատեղ գործունեության և համագործակցության խթանումը.**

6) **Երեխայի հիգիենիկ և ինքնասպասարկման կարողությունների, անվտանգ կենսագործունեության, կյանքի հմտությունների ձևավորումը.**

7) **Երեխայի մտավոր, ֆիզիկական, գեղագիտական, ազգային, ավանդական, էկոլոգիական, իրավական, տնտեսագիտական, բարոյական դաստիարակությունը:**

3.Նախադպրոցական կրթական ծրագրերը օտար լեզվով կարող են իրականացնել բացառապես ոչ պետական ուսումնական հաստատությունները՝ օտարերկրյա քաղաքացիների երեխաների կրթության կազմակերպման համար, ինչպես նաև միջպետական, միջկառավարական համաձայնագրերով ստեղծված ուսումնական հաստատությունները:

4. Նախադպրոցական կրթական ծրագրերն են՝

1) հիմնական:

2) այլընտրանքային:

3) լրացուցիչ:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված նախադպրոցական կրթական ծրագրերը օտար լեզվով կարող են իրականացնել բացառապես ոչ պետական ուսումնական հաստատությունները՝ օտարերկրյա քաղաքացիների երեխաների կրթության կազմակերպման համար, ինչպես նաև միջպետական, միջկառավարական համաձայնագրերով ստեղծված ուսումնական հաստատությունները:

4. Նախադպրոցական կրթական **ծրագրերի ապահովման միջոցառումներում և ծառայություններում**, որպես անբաժանելի մաս, կարող են ներառվել՝

1) **Նախադպրոցական** ուսումնական հաստատության կողմից իրականացվող ուսումնամեթոդական, փորձարարական, հետազոտական աշխատանքները.

2) մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կատարելագործման միջոցառումները.

3) երեխաների խնամքի, առողջության **և անվտանգության** պահպանման միջոցառումները՝ **պահպանելով առողջապահության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած նորմերը.**

4) երեխաների սննդի կազմակերպումը.

5) երեխաների տրանսպորտային կազմակերպված փոխադրումները.

7) սաների երկարօրյա ուսուցման, դաստիարակության կամ գիշերակացի կազմակերպումը.

8) մարզաառողջարարական բազաներում, ճամբարներում սաների ուսուցման, դաստիարակության ու հանգստի կազմակերպումը:

5. Նախադպրոցական հիմնական և այլընտրանքային **ցանկացած** կրթական ծրագրի, **այդ թվում՝ դրա ցանկացած տեսակի և նախադպրոցական ծառայությունների** իրականացումը՝ իրականացումը լիցենզավորման ենթակա գործունեություն է:

6. Նախադպրոցական կրթական ծրագրերի, **այդ թվում՝ նախադպրոցական ծառայությունների** իրականացման լիցենզիան տրամադրում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը՝ «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքով եւ այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

Հոդված 12. Երեխաների բժշկական սպասարկումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում

1. Նախադպրոցական կրթության համակարգում բժշկական օգնության, սպասարկման կազմակերպումն ապահովում են պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության սաներն ապահովվում են անվճար հիմունքներով պարբերաբար բժշկական սպասարկմամբ, որն իրականացնում է տվյալ համայնքը սպասարկող բժշկական կազմակերպությունը:

3. *Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունը ապահովում է սաների առաջնային բուժսպասարկումը և հսկողությունը, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ ծառայությունն ապահովվում է տվյալ համայնքը սպասարկող բժշկական կազմակերպության հետ համագործակցության միջոցով:*

4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում բժշկական սպասարկման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է առողջապահության բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը:

Հոդված 13. Երեխաների սննդի կազմակերպումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխաների սնունդը կազմակերպվում է՝ ելնելով օրգանիզմը հիմնական սննդանյութերով եւ էներգիայով ֆիզիոլոգիական պահանջը բավարարելու սկզբունքից: Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում սննդի կազմակերպման եւ կիրառման, օրինակելի ճաշացուցակի մշակման պատասխանատուն տնօրենն է եւ հաստատության կանոնադրության շրջանակներում գործատուի կողմից ներքին իրավական ակտով սահմանված համապատասխան պաշտոնական պարտականություններ ունեցող անձինք:

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխաների սնունդը կազմակերպվում է՝ համաձայն առողջապահության բնագավառի պետական լիազորված մարմնի սահմանած համապատասխան ներքին իրավական նորմերի և օրինակելի սննդակազմի:

1. Սաների սնունդը սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված սննդակազմի, սանիտարահիգիենիկ ու տեխնոլոգիական նորմերին համապատասխան կազմակերպելու և օրվա ճաշացուցակը ապահովման **ապահովելու** համար պատասխանատուն է տնօրենը:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

Հոդված 14. Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի մասնակիցները

1. Նախադպրոցական կրթության ~~բոլոր~~ **բնագավառի** ուսումնադաստիարակչական գործընթացի մասնակիցներն են՝

1) նախադպրոցական տարիքի երեխան.

2) ծնողը (երեխայի օրինական ներկայացուցիչը):

3) տնօրենը, մեթոդիստը (տնօրենի ուսումնական գծով տեղակալ), դաստիարակը, **դաստիարակի օգնականը**, լոգոպեդը, հոգեբանը, սոցիալական մանկավարժը, ֆիզիկական կուլտուրայի գծով հրահանգիչը, բուժաշխատողը, խմբակի ղեկավարը եւ այլ մասնագետներ.

~~5) դաստիարակի օգնականը եւ դայակը.~~

Հոդված 15. Երեխայի իրավունքները նախադպրոցական կրթության ոլորտում

1. Հայաստանի Հանրապետությունում նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխա ունի որակյալ նախադպրոցական կրթություն ստանալու իրավունք:

2. Ծնողների (օրինական ներկայացուցիչների) ընտրությամբ երեխան կարող է նախադպրոցական կրթություն ստանալ **նախադպրոցական կրթական ծրագիր և ծառայություններ առաջարկող (այդ թվում՝ այլընտրանքային, հեղինակային, միջազգային և փորձարարական)**՝

1) **պետական և համայնքային** նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում.

~~2) անհատական մանկավարժական գործունեության միջոցով.~~

2) նախադպրոցական կրթության **ծախսարդյունվետ** այլընտրանքային մոդելների ~~ներդրման միջոցով առաջարկող կազմակերպություններում.~~

3) ~~նախադպրոցական կրթական ծրագիր~~ **ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում** իրականացնող և այլ կազմակերպություններում՝ խնամքի, զարգացման, դաստիարակության եւ ուսուցման անվտանգ եւ առողջության համար անվնաս պայմանների և **համապատասխան լիցենզիայի առկայության դեպքում:**

3. Նախադպրոցական կրթության ոլորտում երեխան իրավունք ունի՝

1) մտավոր եւ հոգեկան զարգացմանը վնասող ցանկացած տիպի տեղեկատվությունից եւ քարոզչությունից պաշտպանվածության.

2) բժշկական օգնության եւ սպասարկման.

3) առողջությանը վնասող ցանկացած տիպի շահագործումից, բռնությունից եւ ազդեցությունից, ֆիզիկական եւ հոգեբանական ճնշումից, արժանապատվության նվաստացումից պաշտպանվածության.

4) **զարգանալու և սովորելու երեխայակենտրոն, ներառական և անվտանգ միջավայրում, որտեղ հաշվի կառնվեն յուրաքանչյուր երեխայի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները.**

5) կարծիք արտահայտելու և մասնակցելու իրեն վերաբերող որոշումների կայացմանը՝ համապատասխան իր տարիքի և զարգացման առանձնահատկություններին:

Հոդված 16. Ծնողների (երեխայի օրինական ներկայացուցիչների) իրավունքները և պարտականությունները

2. Ծնողները (երեխայի օրինական ներկայացուցիչները) իրավունք ունեն՝

1) ընտրելու նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունը, **կրթական ծրագիրը և ծառայությունները** և երեխայի կրթություն ստանալու ձևը:

2) երեխաների զարգացման, դաստիարակության և ուսուցման հարցերով դիմելու կրթության կառավարման համապատասխան մարմիններին:

3) մասնակցելու նախադպրոցական կրթության գործընթացին:

4) դիմելու տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնին՝ իր երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքը գնահատելու նպատակով:

5) մասնակցելու երեխայի կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիքի մանկավարժահոգեբանական գնահատմանը:

6) ուսումնական հաստատությունից պահանջելու խելամիտ հարմարեցումներ երեխայի՝ մյուսների հետ հավասար հիմունքներով նախադպրոցական կրթության իրավունքն իրացնելու նպատակով:

7) մասնակցելու երեխայի անհատական զարգացման և ուսուցման պլանի մշակմանը:

8) մասնակցելու մանկավարժների կողմից իրականացվող ծնողական կրթության դասընթացներին:

3. Ծնողները (երեխայի օրինական ներկայացուցիչները) պարտավոր են՝

1) երեխաների մեջ սերմանել հարգալից վերաբերմունք հայրենիքի, ազգային, պատմական, սահմանադրական, մշակութային արժեքների նկատմամբ:

2) երեխաների մեջ սերմանել հարգալից վերաբերմունք կրթական հաստատության և մանկավարժների նկատմամբ, հոգատար վերաբերմունք հաստատության գույքի և շրջակա միջավայրի նկատմամբ:

3) մշտապես հոգալ երեխաների ֆիզիկական և հոգեկան առողջության մասին, ապահովել պատշաճ պայմաններ երեխաների հակումների և ընդունակությունների զարգացման համար:

4) հարգել երեխայի արժանապատվությունը:

5) երեխայի մեջ դաստիարակել աշխատասիրություն, փոխօգնության և համերաշխության գիտակցում, հարգալից վերաբերմունք միմյանց, մայրենի լեզվի, համակեցության կանոնների, ազգային ավանդույթների և սովորույթների, շրջակա միջավայրի նկատմամբ:

6) երեխայի հաճախելը նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն չի ազատում ընտանիքին՝ նրան ընտանեկան միջավայրում դաստիարակելու, զարգացնելու և կրթելու պարտավորությունից:

Հոդված 17. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողը, մանկավարժական աշխատողի վերապատրաստումը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների պաշտոնների անվանացանկը եւ նկարագիրը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը: Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողի պաշտոն գբաղեցնելու իրավունք չունի այն անձը, ով՝

- 1) դատական կարգով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.
- 2) դատական կարգով գրկվել է մանկավարժական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից.
- 3) ունի այնպիսի հիվանդություն, որը կարող է խոչընդոտել մանկավարժական գործունեության կատարմանը.
- 4) դատապարտվել է հանցագործության համար, եւ դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դատապարտվել է անզգուշությամբ հանցագործություն կատարելու համար:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողն իրավունք ունի՝

- 1) մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ եւ նախադպրոցական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով.
- 2) մասնակցելու նախադպրոցական հաստատության գործունեությանը վերաբերող հարցերի քննարկմանը եւ լուծմանը.
- 3) առաջարկներ ներկայացնելու նախադպրոցական կրթական չափորոշիչների, ծրագրերի, ձեռնարկների բարելավման վերաբերյալ.
- 4) օգտվելու նախադպրոցական հաստատության ուսումնամեթոդական եւ տեղեկատվական ռեսուրսներից.
- 5) կրթական ծրագրի շրջանակներում ընտրելու եւ կիրառելու ուսուցման այնպիսի մեթոդներ եւ միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի ներառականությունը, մատչելիությունն ու որակը.
- 6) օգտագործելու կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի երաշխավորած կրթական ծրագրեր, ձեռնարկներ եւ ուսուցողական նյութեր, ուսումնասօժանդակ ձեռնարկներ եւ սաների գիտելիքների, հմտությունների եւ կարողությունների գնահատման մեթոդներ.
- 7) ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները իրականացնելու համար կիրառելու տարբերակային ձեւեր՝ պահպանելով պլանավորմանը ներկայացվող սկզբունքներն ու չափանիշները.
- 8) նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչին, *նախադպրոցական* կրթական ծրագրին համապատասխան՝ մշակելու եւ իրականացնելու պարապմունքների պլաններ, թեմատիկ միավորներ.
- 9) մասնակցելու վերապատրաստումների, գիտաժողովների, քննարկումների եւ լսումների.
- 10) օգտվելու օրենքներով եւ ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ իրեն վերապահված իրավունքներից, լիազորություններից եւ խրախուսման ձեւերից.

12) իրականացնելու ծնողական կրթության դասընթացներ:

3. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողը պարտավոր է՝
- 1) հարգել եւ պաշտպանել յուրաքանչյուր երեխայի իրավունքները, ազատություններն ու արժանապատվությունը.
 - 2) ապահովել երեխայի կրթության իրավունքի իրացումը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր երեխայի *մտավոր* ֆիզիկական եւ հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները.

3) ապահովել սաների կողմից նախադպրոցական ծրագրերի յուրացումը, նրանց զարգացումը եւ համապատասխան գիտելիքների ու հմտությունների ձեւավորումը՝ համաձայն նախադպրոցական կրթական չափորոշիչների եւ ծրագրերի,

4) նպաստել սաների արժեքային համակարգի ձեւավորմանը, խմբերում ներառական եւ երեխայակենտրոն միջավայրի ստեղծմանը.

5) համագործակցել երեխայի ծնողների (օրինական ներկայացուցիչների) հետ.

6) կանխել երեխայի նկատմամբ գործադրվող բռնության կամ դրա իրական սպառնալիքի դեպքում հաղորդում ներկայացնել իրավապահ մարմիններին:

7) անցնել պարտադիր բուժզննություն՝ տարեկան առնվազն 1 անգամ:

~~5. Պետական եւ համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ղեկավար եւ մանկավարժական կազմի վարձատրության խմբերի դասակարգման չափանիշները առանց տարակարգերի սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:~~

4. Յուրաքանչյան տարի, նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մեկ հինգերորդը անցնում է պարտադիր վերապատրաստումը, որն իրականացվում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգին համապատասխան:

Հոդված 18. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության աշխատողների աշխատաժամանակը և մանկավարժական ստաժը

1. Նախադպրոցական կրթության բնագավառի աշխատանքային հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության աշխատողների աշխատանքի և հանգստի ռեժիմի, ամենամյա արձակուրդի առանձնահատկությունները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

3. Ուսումնական հաստատության մանկավարժական և վարչական աշխատողների մանկավարժական աշխատանքային ստաժը հաշվարկվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 19. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենը, նրա իրավասություններն ու պարտականությունները

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է ուսումնական հաստատության **կամ դրա ստորաբաժանման** գործադիր մարմինը՝ տնօրենը, ով նշանակվում (ընտրվում) եւ ազատվում է (նրա լիազորությունները դադարում են) օրենսդրությամբ եւ ուսումնական հաստատության **կամ կազմակերպության** կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում եւ կարգով:

2. **Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենի թափուր տեղի համար կարող է դիմել, իսկ ընտրվելու դեպքում՝ մասնակցել հայտարարված մրցույթին, կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգով վերապատրաստված և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունք (հավաստագիր) ստացած անձը: Բացառություն կարող են կազմել սույն օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ և 6-րդ կետերով սահմանված կրթական ծրագրեր իրականացնող ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ղեկավարները:**

3. **Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրի) համար կարող է վերապատրաստվել այն անձը, որն ունի բարձրագույն կրթություն և վերջին տասը տարվա ընթացքում մանկավարժական աշխատանքի կամ հանրային կառավարման ոլորտի առնվազն հինգ տարվա ընդհանուր աշխատանքային ստաժ:**

4. **Վերապատրաստման, քննությունների և հավաստագրման ընթացակարգերը, նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրի) դադարեցման դեպքերն ու ընթացակարգը, ինչպես նաև հավաստագրման լիազոր մարմնի կազմավորման և գործունեության կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը:**

5. **Վերապատրաստումը կազմակերպվում է տարեկան առնվազն մեկ անգամ:**

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենի պաշտոն զբաղեցնողը պետք է ունենա բարձրագույն մանկավարժական կրթություն (բակալավր, դիպլոմավորված մասնագետ, մագիստրոս) և վերջին տարվա տարվա ընթացքում՝ մանկավարժական կամ հանրային ծառայության ոլորտի հինգ տարվա ընդհանուր աշխատանքային փորձ:

3. Տնօրենի պաշտոն զբաղեցնելու իրավունք չունի այն անձը, ով՝

6. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրեն չի կարող առաջադրվել, նշանակվել ընտրվել այն անձը, որը՝

1) **սույն հոդվածի 1-4-րդ մասերով սահմանված կարգով չի ստացել նախադպրոցական հաստատության ղեկավարման իրավունքի հավաստագիր.**

2) դատական կարգով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

3) դատական կարգով զրկվել է մանկավարժական **կամ վարչական** գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից.

4) ունի այնպիսի հիվանդություն, որը կարող է խոչընդոտել մանկավարժական **կամ վարչական** գործունեության կատարմանը.

5) դատապարտվել է հանցագործության համար, եւ դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դատապարտվել է ~~անգործությամբ~~ **ոչ դիտավորյալ** հանցագործություն կատարելու համար:

4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենի իրավասություններն ու պարտականությունները սահմանվում են նախադպրոցական ուսումնական հաստատության օրինակելի կանոնադրությամբ:

7. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենը պատասխանատու է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչն և համապատասխան տարիքային խմբի ծրագրերին համապատասխան ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպման, սաների առողջության պահպանման, կարգերի ընտրության, Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի պահանջների պահպանման համար, ինչպես նաև օրենքով և համապատասխան կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտավորությունների ապահովման համար:

8. Պետական և համայնքային ուսումնական հաստատության տնօրենը՝

1) **լիազոր մարմին է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսատնտեսական հաշվետվությունը, հաջորդ տարվա բյուջետային ֆինանսավորման հայտը.**

2) **կազմում է ուսումնական հաստատության հաստիքային ցուցակն ու ծախսերի նախահաշիվը և ներկայացնում համապատասխան լիազորված մարմնի հաստատմանը,**

3) **լիազոր մարմնի հավանությանն է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագիրը՝ համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանված ձևաչափի և պահանջների.**

4) **իրականացնում է օրենքով և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:**

Հոդված 25. ~~Վշխատանքային հարաբերությունները նախադպրոցական կրթության ոլորտում~~

1. Նախադպրոցական կրթության ոլորտի աշխատանքային հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենը էլ լրիվ աշխատաժամանակով պաշտոնավարող մեթոդիստը՝ տնօրենի ուսումնական գծով տեղակալը, համապատասխան որակավորման դեպքում կարող է ունենալ շաբաթական մինչև ութ ժամ ուսումնական ծանրաբեռնվածություն տվյալ ուսումնական հաստատությունում: Ոչ լրիվ աշխատաժամանակի պաշտոնավարող էլ համապատասխան որակավորում ունեցող նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մեթոդիստը՝ տնօրենի ուսումնական գծով տեղակալը, կարող է ունենալ շաբաթական մինչև տասնչորս ժամ ուսումնական ծանրաբեռնվածություն:

Հոդված 26. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողի, տնօրենի վերապատրաստումը, ատեստավորումը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողի, տնօրենի վերապատրաստումը էլ ատեստավորումը պարտադիր է, էլ իրականացվում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգին համապատասխան:

Հոդված 29. Ծնողների (երեխայի օրինական ներկայացուցիչների) իրավունքները էլ պարտականությունները

1. Ծնողները (երեխայի օրինական ներկայացուցիչները) իրավունք ունեն՝

1) ընտրելու նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունը էլ երեխայի կրթություն ստանալու ձեւը:

2) երեխաների զարգացման, դաստիարակության էլ ուսուցման հարցերով դիմելու կրթության կառավարման համապատասխան մարմիններին:

3) մասնակցելու նախադպրոցական կրթության գործընթացին:

4) մասնակցելու երեխայի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի մանկավարժահոգեբանական գնահատմանը:

5) դիմելու տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնին՝ իր երեխայի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքը գնահատելու նպատակով:

6) պահանջելու խելամիտ հարմարեցումներ երեխայի՝ մյուսների հետ հավասար հիմունքներով կրթության իրավունքն իրացնելու նպատակով:

2. Ծնողները (երեխայի օրինական ներկայացուցիչները) պարտավոր են՝

1) երեխաների մեջ սերմանել հարգալից վերաբերմունք հայրենիքի, ազգային, պատմական, սահմանադրական, մշակութային արժեքների նկատմամբ:

2) մշտապես հոգալ երեխաների ֆիզիկական էլ հոգեկան առողջության մասին, ապահովել պատշաճ պայմաններ երեխաների հակումների էլ ընդունակությունների զարգացման համար:

3) հարգել երեխայի արժանապատվությունը:

4) երեխայի մեջ դաստիարակել աշխատասիրություն, փոխօգնության էլ համերաշխության գիտակցում, հարգալից վերաբերմունք միմյանց, մայրենի լեզվի, համակեցության կանոնների, ազգային ավանդույթների էլ սովորույթների, շրջակա միջավայրի նկատմամբ:

3. Երեխայի հաճախելը նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն չի ազատում ընտանիքին նրան ընտանեկան միջավայրում դաստիարակելու, զարգացնելու եւ կրթելու պարտավորությունից:

ԳԼՈՒԽ 4

ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 20. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության հիմնադրումը, վերակազմակերպումը եւ լուծարումը տեսակները

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հիմնադրումը, վերակազմակերպումը եւ լուծարումը իրականացվում է օրենքով սահմանված կարգով:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության հիմնադիր փաստաթուղթը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած օրինակելի կանոնադրության հիման վրա հիմնադրի (հիմնադիրների) հաստատած կանոնադրությունն է:

1. Նախադպրոցական կրթական ծրագիր (ծրագրեր) և կամ նախադպրոցական ծառայություն կարող է կազմակերպվել պետական, համայնքային և ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում, հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների նախակրթարանում, պետական և ոչ պետական կազմակերպությունների առանձնացված ստորաբաժանումում, լրացուցիչ կրթության և արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպությունում (կամ դրա ստորաբաժանումում), երեխայի կրթության և զարգացման կազմակերպությունում՝ համապատասխան լիզենզիայի առկայության հիմքով:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ըստ տեսակների՝ լինում են.

7) Մսուր՝ 0-3 տարեկանների ընդգրկմամբ.

8) Մսուր - մանկապարտեզ՝ 0-6 տարեկանների ընդգրկմամբ.

9) Մանկապարտեզ՝ 3-6 տարեկանների ընդգրկմամբ.

10) Նախակրթարան՝ 5-6 տարեկանների ընդգրկմամբ.

11) Կենտրոն՝ 0-6՝ նախադպրոցական բոլոր կամ որևէ տարիքային խմբի ընդգրկմամբ.

12) ~~Առողջարանային մանկապարտեզ՝ 0-6՝ նախադպրոցական բոլոր կամ որևէ տարիքային խմբի ընդգրկմամբ.~~

13) ~~Վերականգնողական մանկապարտեզ՝ 0-6՝ նախադպրոցական բոլոր կամ որևէ տարիքային խմբի ընդգրկմամբ:~~

3. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն չունեցող համայնքում կամ բնակավայրում կարող են ներդրվել նախադպրոցական կրթության կազմակերպման ծախսարդյունավետ այլընտրանքային մոդելներ:

4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տեսակներից յուրաքանչյուրն իր գործունեությունն իրականացնում է նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչ՝ տվյալ տարիքային խմբի համար հաստատած չափանիշների (պայմանների) և կրթական ծրագրի հիման վրա:

5. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տեսակների կողմից առաջարկվող հիմնական և լրացուցիչ կրթական ծրագրերը և ծառայությունները կազմվում են հաշվի առնելով երեխայի ու ծնողի (նրա օրինական ներկայացուցչի) կարիքները՝ ապահովելով առողջապահության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած երեխայի առողջության պահպանման ու անվտանգության նորմերը:

6. Նախադպրոցական կրթական ծրագիր իրականացնող ցանկացած կազմակերպություն՝ անկախ սեփական ձևից ու հիմնադրից, ենթական են լիցենզավորման՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանած լիցենզավորման կարգի:

Հողված 21. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կարգավիճակը, հիմնադրումը, վերակազմակերպումը և լուծարումը

6. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները կարող են լինել պետական, համայնքային ենթակայության և ոչ պետական:

7. Պետական և համայնքային ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները ոչ առևտրային կազմակերպություններ են:

8. Ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները կարող են ունենալ օրենքով նախատեսված ցանկացած կազմակերպական-իրավական ձև:

9. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության հիմնադիր փաստաթուղթը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած օրինակելի կանոնադրության հիման վրա հիմնադրի (հիմնադիրների) հաստատած կանոնադրությունն է:

10. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հիմնադրումը, վերակազմակերպումը և լուծարումը իրականացվում է օրենքով սահմանված կարգով:

ԳԼՈՒԽ 5

ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հողված 22. Նախադպրոցական կրթության բնագավառի կառավարման մարմինները

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կառավարումն իրականացնում է հիմնադիրը (հիմնադիրները), պետական կառավարման կամ տարածքային կառավարման լիազոր մարմինը, տնօրենը՝ սույն օրենքին, այլ իրավական ակտերին և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կանոնադրությանը համապատասխան:

2. Նախադպրոցական կրթության բնագավառի կառավարումն իրականացնում են՝

1) կառավարությունը.

2) կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը.

3) **տարածքային կառավարման և** տեղական ինքնակառավարման մարմինները.

4) ոչ պետական նախադպրոցական **ուսումնական** հաստատության հիմնադիրը:

Հողված 23. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորությունները

1. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝

1) հիմնադրում է պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ.

2) հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության օրինակելի կանոնադրությունը.

3) **հաստատում է նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը.**

4) հաստատում է այն հիվանդությունների ցանկը, որոնց առկայությունը խոչընդոտում է մանկավարժական կամ վարչական գործունեության կատարմանը.

5) սահմանում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության աշխատողների աշխատանքի եւ հանգստի ռեժիմի, ամենամյա արձակուրդի առանձնահատկությունները.

6) հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գործունեության ներքին եւ արտաքին գնահատման չափանիշներն ու իրականացման կարգը.

7) սահմանում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների՝ պետական բյուջեից **մեկ սանի հաշվարկով** ֆինանսավորման կարգը, այդ թվում՝ կրթության **և զարգացման** առանձնահատուկ պայմանների ապահովման համար անհրաժեշտ ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակը:

8) սահմանում է առանձին կատեգորիայի նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների եւ ուսումնական հաստատությունների առանձին խմբերի ծախսերի ուղղիչ գործակիցները եւ նորմատիվները տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 1-ից մինչեւ օգոստոսի 31-ը:

9) **սահմանում է պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վարչական, մանկավարժական և ուսումնաստանողական կազմի վարձատրության խմբերի դասակարգման չափանիշները.**

10) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ եւ օրենքներով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 24. Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի լիազորությունները նախադպրոցական կրթության բնագավառում

1. Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը՝

1) մշակում եւ իրականացնում է նախադպրոցական կրթության բնագավառի պետական քաղաքականությունը.

~~2) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների նյութատեխնիկական հագեցվածության պետական նորմատիվները, այդ թվում՝ փափուկ գույքի, կոշտ գույքի, մարզագույքի, սարքավորումների օրինակելի նորմատիվները.~~

2) մշակում և հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների նյութատեխնիկական հագեցվածության պետական նորմատիվները, ներառական և երեխայակենտրոն միջավայրի չափանիշները, ներառյալ՝ փափուկ գույքի, կոշտ գույքի, մարզագույքի, սարքավորումների օրինակելի և երեխաների տարիքային և զարգացման առանձնահատկություններից բխող նորմատիվները այդ թվում՝ փափուկ գույքի, կոշտ գույքի, մարզագույքի, սարքավորումների օրինակելի նորմատիվները.

~~3) մշակում եւ հաստատում եւ ներդնում է նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչները դրանց պահանջների կատարումը.~~

3) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթական ծրագրերը.

4) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական *ուսումնական* հաստատության մանկավարժական աշխատողների ընտրության (նշանակման) կարգը.

5) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական *ուսումնական* հաստատության տնօրենների եւ մանկավարժական աշխատողների վերապատրաստման կարգը.

6) **մշակում և հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենների ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրման) համար վերապատրաստման և հավաստագրման կարգը.**

7) համակարգում է նախադպրոցական կրթության համակարգի գործունեության կազմակերպումն ու իրականացումը.

~~8) հաստատում է կրթական չափորոշիչներից բխող ուսումնադիտակալիկ պարագաների, ծրագրամեթոդական, ուսումնական ձեռնարկները:~~

8) հաստատում է կրթական ծրագրից բխող ուսումնամեթոդական, ուսումնաօժանդակ ձեռնարկները, ուսումնադիտողական նյութերը, մեթոդական ցուցումները. ուսումնադիտակալիկ պարագաները.

9) Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված կարգով նախադպրոցական կրթական ծրագրերի շրջանակներում իրականացնում է միջազգային համագործակցություն.

10) սահմանում է նախադպրոցական *ուսումնական* հաստատություններ սաների ընդունելության կարգը.

11) սահմանում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վարչական եւ մանկավարժական կազմի տարիֆաորակավորման բնութագրերը.

~~12) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթական ծրագրերը, ուսումնական, ուսումնամեթոդական, ուսումնաօժանդակ ձեռնարկները, ուսումնադիտողական նյութերը, մեթոդական ցուցումները.~~

12Յ) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական *ուսումնական* հաստատություններում գործածության ենթակա փաստաթղթերի անվանացանկը, դրանց ձեւերը եւ վարելու կարգը.

13) սահմանում է ~~լրացուցիչ~~ կրթական **ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակներով** ծառայությունների կազմակերպման օրինակելի կարգը.

14) իրականացնում է նախադպրոցական կրթության ոլորտում փորձնական ծրագրեր՝ կրթության համակարգի արդիականացման եւ զարգացման նպատակով՝ հաշվի առնելով սոցիալ-տնտեսական զարգացման եւ կրթության ոլորտի գերակա ուղղությունները,

15) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթության այլընտրանքային, ծախսարդյունավետ մոդելները եւ դրանց ներդրման կարգը,

16) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթական ծրագրի, ուսումնական, ուսումնամեթոդական, ուսումնաօժանդակ ձեռնարկի, ուսումնադիտողական նյութի՝ ~~կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգով~~ նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչներին, կրթական ծրագրերին ~~մեթոդաբանության~~ համապատասխանության գնահատման գործընթացի փորձաքննության կարգը,

17) *սահմանում է պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների օրինակելի հաստիքացուցակը,*

18) մշակում և հաստատում է *նախադպրոցական* ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի մշակման պահանջներն ու ձևաչափը,

19) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 25. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում մարզպետի, տեղական ինքնակառավարման մարմնի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) լիազորությունը. **/հոդվածն ամբողջությամբ վերանայվել է/**

2. Մարզպետը, տեղական ինքնակառավարման մարմնի (այսուհետև՝ լիազոր մարմնի) ղեկավարը (Երևանի քաղաքապետը)՝ յուրաքանչյուրն իր ենթակայությամբ գործող նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում.

1) իրականացնում է նախադպրոցական կրթության բնագավառում, սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության օրենքնսդրությամբ լիազոր մարմնի ղեկավարին վերապահված լիազորությունները.

2) ապահովում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետության նախադպրոցական կրթության մասին օրենսդրության և կրթության պետական

կառավարման լիազորված մարմնի ընդունած նորմատիվ ակտերի կատարումը, կրթական և գիտահարակազմական ծրագրերի իրականացումը՝ նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչներին համապատասխան:

- 3) ապահովում է լիազոր մարմնի ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների շենքերի շահագործումը և պահպանումը, դրանց անվտանգությունը և մատչելիությունը:
- 4) ապահովում և հսկողություն է իրականացնում նախադպրոցական տարիքի երեխաների գործընթացի, ուսումնական հաստատություններում նրանց ընդգրկման նկատմամբ,
- 5) առաջարկում և համապատասխան իրավասու մարմնի հաստատմանն է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից մատուցած ծառայությունների դիմաց վարձավճարների չափերը և արտոնությունների ցանկը:
- 6) նշանակում կամ օրենսդրությամբ սահմանված ընթացակարգով ընտրված լինելու դեպքում՝ հաստատում է լիազոր մարմնի ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենին, ինչպես նաև պաշտոնից ազատում նրան,
- 7) վարում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների հաշվառումը:
- 8) մասնակցում է նախադպրոցական կրթության ծրագրերի մշակման և իրականացման աշխատանքներին:
- 9) ապահովում է պայմաններ նախադպրոցական կրթություն ստանալու համար:
- 10) կազմակերպում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում փորձարարական և նորարարական գործունեության իրականացումը:
- 11) ապահովում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների առողջության պահպանման միջոցառումների իրականացումը:
- 12) իրականացնում է նախադպրոցական կրթության բնագավառը կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ վերապահված այլ լիազորություններ:

Հոդված 26. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողությունը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողությունն իրականացվում է նախադպրոցական կրթության ոլորտում միասնական պետական քաղաքականություն ապահովելու նպատակով:
2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեության նկատմամբ պետական վերահսկողությունն իրականացնում է կրթության բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը:

Հոդված 27. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գործունեության գնահատումը

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գործունեությանը տրվում է ներքին և արտաքին գնահատական, որոնց չափանիշները և իրականացման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:
2. Ներքին գնահատումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կողմից իր գործունեության վերլուծությունն է: Ներքին գնահատումն իրականացվում է տարեկան մեկ անգամ՝ մինչև նոր ուսումնական տարվա սկիզբը: Ներքին գնահատմանը մասնակցում են վարչական և մանկավարժական աշխատողները և ծնողները:
3. Ներքին գնահատման հաշվետվությունը տնօրենը մինչև ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 5-ը հրապարակում է:
4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության արտաքին գնահատման նպատակը դրա գործունեության արդյունավետության գնահատումն է՝ նմանատիպ մյուս հաստատությունների համեմատությամբ: Արտաքին գնահատման չափանիշները միասնական են բոլոր ուսումնական հաստատությունների համար:
5. Արտաքին գնահատումը կատարվում է *նախադպրոցական* ուսումնական հաստատության գիտությամբ՝ անկախ կազմակերպության կողմից:
6. Արտաքին գնահատմանը մասնակցում են ծնողները, կրթության պետական և տարածքային կառավարման լիազորված մարմինները, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և տվյալ ուսումնական հաստատության ներկայացուցիչները:
7. *Նախադպրոցական* ուսումնական հաստատության արտաքին գնահատումն իրականացվում է սանին մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի, ուսուցման և խնամքի, նախադպրոցական կրթության չափորոշիչ վերջնարդյունքների ապահովման հիման վրա:

8. Արտաքին գնահատման ընթացքում օգտագործվում են նախադպրոցական կրթության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի իրականացրած ստուգումների արդյունքները:

9. Կրթական ծառայությունների որակի գնահատման հիմքը *նախադպրոցական* ուսումնական հաստատությունների միջին վիճակագրական տվյալների ցուցանիշներն են:

10. Արտաքին գնահատման արդյունքներով կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը հրապարակում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վարկանիշային ցանկը:

ԳԼՈՒԽ 6

ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՆ

Հոդված 28. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ֆինանսատնտեսական գործունեությունը

5. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ֆինանսատնտեսական գործունեությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին եւ այլ իրավական ակտերին համապատասխան:

6. ~~Վաղ մասնկության~~ *Նախադպրոցական* կրթության և խնամքի ծառայությունների ֆինանսական ծախսերը և ֆինանսավորման արդյունքները փոփոխվում են կախված երեխայի տարիքից, տրամադրվող խնամքի որակից, առանձին երեխաների անհատական կարիքներից, ծնողների զբաղվածության վիճակից և այլ հանգամանքներից:

7. Կրթության կազմակերպման համար լրացուցիչ պետական աջակցությունից ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակով օգտվում են կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող այն սաները, որոնք ունեն հետևյալ ֆունկցիաների միջին, ծանր և խոր խանգարումներ.

- 1) ձայնի և խոսքի.
- 2) լսողական.
- 3) տեսողական.
- 4) ինտելեկտուալ (մտավոր) հետամնացություն ունեցող.
- 5) շարժողական:

8. Կրթության և *զարգացման* առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների համար սահմանված ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակի սանդղակը՝ ըստ երեխայի կարիքի ծանրության աստիճանի, սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

5. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսավորման աղբյուրներն են՝

1) հիմնադիրների հատկացումները.

2) *Պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների դեպքում՝ պետական բյուջեից հատկացումները.*

3) համայնքի բյուջեն.

4) ծնողների (երեխայի օրինական ներկայացուցիչների) վճարումները, ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց ներդրումները, հանգանակությունները եւ նվիրատվությունները.

5) միջազգային կազմակերպությունների կողմից կատարվող ներդրումները.

6) օրենսդրությամբ չարգելված և սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ձեռնարկատիրական գործունեության արդյունքում ստացված միջոցները.

5) ~~լրացուցիչ կրթական եւ մարզաառողջարարական վճարովի ծառայություններից ստացված միջոցները.~~

7) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցներ:

6. Նախադպրոցական կրթության ուսումնական հաստատությունները կարող են իրականացնել ձեռնարկատիրական գործունեության հետևյալ տեսակները.

1) լրացուցիչ կրթական, մարզաառողջարարական, ճամբարներում կազմակերպվող վճարովի ծառայություններ.

2) ստեղծել ռեսուրս-կենտրոններ՝ իրականացնել մասնագետների վերապատրաստման, խորհրդատվական դասընթացներ, վարել ծնողական կրթությանը միտված դասընթացներ և ծրագրեր.

3) կազմակերպել երեխայի տնային ուսուցում, դաստիարակություն և խնամք.

4) կազմակերպել ձկուն ռեժիմով երեխային սպասարկման ծառայություններ.

5) կազմակերպել սաների երկարօրյա կամ շուրջօրյա ուսուցում և խնամք:

7. Պետական և համայնքային ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հաստիքացուցակները հաստատվում են կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի հաստատած օրինակելի հաստիքացուցակի և նորմատիվների հիման վրա:

9. Ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հաստիքացուցակները հաստատվում են իրենց կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 29. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութատեխնիկական բազան

1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների նյութատեխնիկական բազայի ստեղծումն ու զարգացումն իրականացվում են հիմնադրի եւ օրենքով չարգելված այլ միջոցների հաշվին:

2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութատեխնիկական բազան ներառում է շենքեր, շինություններ, հողամասեր, հաղորդակցության միջոցներ, գույք, ուսումնամեթոդական և ծրագրային նյութեր, զարգացնող խաղային միջոցներ, դիդակտիկ պարագաներ, սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ եւ այլն:

3. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության նյութատեխնիկական բազային ներկայացվող պահանջները սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը:»:

Հոդված 30. Եզրափակիչ դրույթ Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող ~~տասներորդ~~ օրը:

2. Արդեն գործող մասկական կամ զարգացման կենտրոնների (մանկական կենտրոնների) լիցենզավորման գործընթացի իրականացման վերջնաժամկետ սահմանել 2021—2 թվականի ~~ապրիլի 30-ը~~ 2022 թվականի դեկտեմբերի 30-ը:

3. Նախադպրոցական կրթության ոլորտում համընդհանուր ներառական կրթության համակարգը ներդրվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի՝ մինչև 2023 թվականի դեկտեմբերի 30-ը:

3. Սույն Օրենքի 1-ին հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին, 5-րդ եւ 6-րդ մասերը ուժի մեջ են մտնում 2023 հունվարի 1-ից:

4. Սույն Օրենքի 1-ին հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին, 5-րդ և 6-րդ մասերով, 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 9-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ և 4-րդ կետերով, 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ, 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ կետերով, 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 10-րդ, 13-րդ, 14-րդ, 16-րդ և 19-րդ կետերով, 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված ենթաօրենսդրական իրավական ակտերի ընդունման ժամկետ սահմանել 2021 մարտի 15-ը:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

« ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ «ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՍԲ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ՆԱԽԱԳԾԻ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԻ

№	Առաջարկության (փոփոխության, լրացման) հեղինակը	Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը	Առաջարկություն (փոփոխություն, լրացում)	Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական գեկուցողի) եզրակացությունը	Առաջարկն ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը
1.	«Հ կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան Աննա Կոստանյան	Հոդված 1, մաս 1.	Ավելացնել «նախադպրոցական կրթության հասանելիության և մատչելիության հիմքերը» բառերը ավելացնել՝ «»բովանդակությունը, որակը»» բառերը	Ընդունվել է, խմբագրվել է Մոտեցումը ընդունվել է, ձևակերպվել է չափորոշիչների և ծրագրերի բաղադրիչում	Ընդունվել է
2.	«Հ կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 2, մաս 1.	Ուղղել օրենքների անունները, մասնավորապես գրել « Հայաստանի Հանրապետության Ընտանեկան և Աշխատանքային օրենսգրքերով»	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է
3.	«Հ կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան	Հոդված 3, մաս 1.	Ներթոնշյալ կետերում վերաձևակերպել սահմանումները հետևյալ բովանդակությամբ. «1) Նախադպրոցական կրթություն՝ նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխայի մտավոր, ֆիզիկական, հոգեկան և սոցիալական զարգացման, դաստիարակության, ուսուցման և խնամքի գործընթաց, որը համարվում է հանրակրթության սկզբնական աստիճան և իրականացվում է նախադպրոցական կրթության ծրագրով. » «2)Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չա	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

	Առֆյա Հովսեփյան		փորձիչ՝ հանրակրթության պետական կրթական չափորոշիչի բաղկացուցիչ մաս կազմող նորմատիվ իրավական ակտ, որը սահմանում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների ըստ տարիքային խմբերի զարգացման կրթական ծրագրերի բովանդակությունը, նրանց ներկայացվող վերջնարդյունքները, ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը, նախադպրոցական տարիքի երեխաների կրթության և զարգացման վերջնարդյունքի ապահովման հիմքերը.» «3) Նախադպրոցական կրթական (հիմնական) ծրագիր՝ նախադպրոցական կրթության նպատակների իրականացմանն ուղղված տարիքային առանձնահատկություններին համապատասխան՝ ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բովանդակություն, կրթության կազմակերպման ձևերի, կիրառվող մեթոդաբանության, տեխնոլոգիաների ամբողջություն, որն ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչով սահմանված վերջնարդյունքները. 4); 5) ; 6) «արդյունք» բառը փոխարինել «վերջնարդյունք» բառով «7)Նախադպրոցական փորձարարական կրթական ծրագիր՝ սահմանված կարգով որոշակի ժամկետով ներդրված նորարարական (նոր) կրթական ծրագիր կամ կրթության կազմակերպման և զննհատման նոր մեթոդաբանություն, որի նպատակն է՝ ապահովել կրթության կազմակերպման բազմազանությունը, միջազգային համագործակցությունը, կրթության արդյունավետ կազմակերպման համակարգերի բացահայտումը, ներդրումը և ապահովում է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչով սահմանված վերջնարդյունքները: » «8) Նախադպրոցական լրացուցիչ կրթական ծրագիր՝ նախադպրոցական կրթության հիմնական ծրագրերից դուրս ոչ ֆորմալ ուսուցման ծրագիր, որը նպատակաուղղված է երեխաների նախասիրությունների, զարգացման և խնամքի լրացուցիչ պահանջմունքների բավարարմանը և նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչով սահմանված վերջնարդյունքների լրացմանն ու կատարելագործմանը.» 9) Փորձաքննություն՝ յուրաքանչյուր տարիքային խմբի կրթական ծրագրի, ուսումնական, ուսումնամեթոդական և ուսումնաօժանդակ ձեռնարկի, ուսումնադիտողական և նախադպրոցական կրթական ծրագրի ապահովմանը միտված այլ նյութի նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչներին ու կրթական ծրագրերի մեթոդաբանությանը համապատասխանության գնահատման գործընթաց: «11) Սան՝ նախադպրոցական կրթության և զարգացման ծրագրով ուսումնառող նախադպրոցական տարիքի երեխա:» «13) Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տարատարիք երեխաների խումբ՝ նախադպրոցական տարբեր տարիքի երեխաների համակազմով ձևավորված խումբ, որտեղ իրականացվում են տարիքային տարբեր		

	Աննա Կոստանյան		խմբերի կրթական եւ զարգացման ծրագրեր:» «14)Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություն կամ դրա ստորաբաժանում, որը, համապատասխան լիցենզիայի հիման վրա, իրականացնում է նախադպրոցական կրթական առնվազն մեկ տեսակի ծրագիր և/կամ նախադպրոցական ծառայություններ:» «15) Նախադպրոցական ծառայություններ՝ նախադպրոցական տարիքի յուրաքանչյուր երեխայի կրթության, զարգացման, ուսուցման, խնամքի, հոգածության ու հսկողության, դաստիարակության, ինչպես նաև, առողջության պահպանմանն ու ամրապնդմանը միտված ծառայություններ, որոնք ապահովվում են սահմանված նորմատիվների առկայության պայմաններում պայմանագրային հիմունքներով:» 17) Կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխա սան, ում նախադպրոցական կրթության եւ զարգացման համար անհրաժեշտ են կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմաններ. «20) Անհատական ուսուցման և զարգացման պլան՝ երեխայի կարիքի և առանձնահատկությունների հիման վրա կազմված փաստաթուղթ, որը սահմանում է երեխայի զարգացման, ուսուցման և դաստիարակության տարեկան նպատակները, խնդիրները և դրանց հասնելու գործողությունները (կարիքի դեպքում նաև՝ աջակցող ծառայությունները) և ժամկետները՝ երեխայի համար հասանելի դարձնելու համար նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչի և կրթական ծրագրերի սահմանված վերջնադրույունքները:» «24)Նախադպրոցական ֆինանսավորման բարձրացված չափաբանակ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած նվազագույն ֆինանսավորման չափ, որն անհրաժեշտ է կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների ապահովման համար:» Հստակեցնել՝ օրենքում դաստիարակ տերմինը նույն մանկավարժական աշխատողն է: Եթե այդ առաջարկվում է »նախադպրոցական մանկավարժ: Ովքեր են մանկավարժական աշխատողի կարգավիճակի տակ: Նրանք չեն օգտվում դպրոցների նույն աշխատողների համար նախատեսված սոց փաթեթներից: ինչպես փոխել կողմնակալ վերաբերմունքը:	Չի ընդունվել սա օրենքով կարգավորվող հարց չէ: գտնվում է ՍԱ նախարարության տիրույթում: բայց 2021-ի բյուջեում պլանավորվում է	
4.	ՀՀ կառավարություն Աժ պատգամավոր	Հոդված 4.	Ավելացնել նոր մասեր՝ հետևյալ բովանդակությամբ.	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

	Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան Աննա Կոստանյան		«1-ին մասում «դաստիարակության» բառից հետո լրացնել «անվտանգ միջավայրի ստեղծման» բառերը, 2. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմքը կրթության զարգացման պետական ծրագիրն է: 3. Պետությունը աջակցում է պետական, համայնքային և այլ նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ընդգրկված երեխաների կրթության կազմակերպմանը և մասնավարժական աշխատողների կատարելագործմանը համաձայն պետական բյուջեի միջոցներից ֆինանսավորման և համաֆինանսավորման կարգի և պետական բյուջեով նախատեսված միջոցառումների (ծրագրերի) ֆինանսավորման սկզբունքների ու մեթոդաբանության: 4. Պետությունը երաշխավորում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գործունեությունը և խթանում ծառայությունների բազմազանությունը՝ անկախ սեփականության ձևից և կազմակերպարարական տեսակից:» մաս 4-ում ավելացնել «մտավոր» բառը		
5.	<< կառավարություն Ած պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 4, մաս 7.	Ավելացնել նոր կետեր հետևյալ բովանդակությամբ. «2) երեխայի կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը. 3) նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխայի մտավոր, հոգեկան, ֆիզիկական և սոցիալական զարգացման ձեռքբերումների արժևորմանն ու անհատականության բացահայտմանն ուղղված երեխայակենտրոն, ներառական և զարգացնող միջավայրի ապահովման առաջնայնությունը. 5) հանրակրթության, մասնավորապես՝ նախադպրոցական և միջնակարգ կրթության աստիճանակարգությունների անցման հաջորդականությունն ու շարունակականությունը. »: Խմբագրել «1) ուսուցման եւ խնամքի հավասար հնարավորությունները, մատչելիությունը, հասանելիությունը, ներառականությունը եւ համապատասխանությունը երեխայի զարգացման տարիքային եւ անհատական առանձնահատկություններին. » Հանել 3): 4): 6): 7 կետերը	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է
6.	<< կառավարություն Ած պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 5, մաս 1. Հոդված 5, մաս 2..	«1) ավելացնել «մտավոր» բառը» Հանել 5);6) կետերը Վերաձևակերպել հետևյալ բովանդակությամբ. «1) նախադպրոցական կրթության հանրային նշանակության բարձրացումն ու որակի բարելավումը՝ կրթական ծրագրերի բովանդակության վերանայման և ժամանակակից կրթական նորարարությունների ներդրման, միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցման միջոցով. 2) որակյալ նախադպրոցական կրթություն տրամադրելու հավասար հնարավորությունների, ներառականության և մատչելիության ապահովումը՝ խելամիտ	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

			հարմարեցումների միջոցով. 3) նախադպրոցական կրթության զարգացմանն աջակցելը միասնական պետական քաղաքականության, համաֆինանսավորման միջոցով. 4) երեխայի կյանքի, առողջության պահպանմանը և ամրապնդմանը, ներդաշնակ ու համակողմանի զարգացմանը, ուսուցմանն ու դաստիարակությանը նպաստելը. 5) նախադպրոցական կրթական ծառայությունների որակի շարունակական բարելավումը՝ նախադպրոցական կրթական ծրագիր իրականացնող մանկավարժական աշխատողների շարունակական կատարելագործման և մասնագիտական զարգացման միջոցով.»		
7.	«Կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 6.	Վերածնակերպել հետևյալ բովանդակությամբ. «1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում երեխաների տարիքային հենքի հիման վրա ձևավորվում են հետևյալ տարիքային խմբերը. 2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն /կամ ծառայություններ/ ընդգրկվում են այն երեխաները, որոնց նախադպրոցական տարիքը լրացել կամ լրանում է տվյալ օրացուցային տարվա դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ:»	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է
8.	«Կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան Աննա Կոստանյան	Հոդված 7.	Վերածնակերպել հետևյալ բովանդակությամբ. 4-րդ մասում «օրինակելի ռեժիմները» բառերից հետո լրացնել «բաց թողած ծրագրային ծավալը լրացնելու պայմանները» բառերը: «6. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն ընդունվելու առաջնահերթության իրավունքից՝ ըստ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից սահմանած կարգի, օգտվում են. 9) 1-ին կամ երկրորդ կարգի հաշմանդամություն կամ 3 և ավելի երեխա ունեցող կամ զինծառայող ծնողի (ների) երեխաները, 10) կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաները, 11) տվյալ ուսումնական հաստատությունում (կազմակերպությունում) ընդգրկված քույր, եղբայր ունեցող երեխաները. 12) տվյալ ուսումնական հաստատությունում (կազմակերպությունում) աշխատակիցների երեխաները:» »առաջնահերթությունների սահմանումը խախտում է հավասարության սկզբունքն ու մյուսների իրավունքները:	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

Ընդունվել է մասնակիորեն,
կրճատվել է
առաջնահերթությունների
ցանկը

9.	ՀՀ կառավարություն ԱԺ պատգամավոր Աննա Կոստանյան Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 10, մաս 1.	Վերածնակերպել հետևյալ բովանդակությամբ. « 2-րդ կետում «առավելագույն չափը» բառերից հետո լրացնել «կամ դրանց հարաբերակցությունը.». 8) նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ներառական և երեխայակենտրոն միջավայրի չափանիշները, որոնք հաստատում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը. 9) նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխայի անվտանգ միջավայրի և աղետների պատրաստվածության չափանիշները:»	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է
10.	ՀՀ կառավարություն ԱԺ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 11, մաս 2.	Վերածնակերպել հետևյալ բովանդակությամբ. « 1) երեխայի շարժողական և ֆիզիկական զարգացումը, առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ պատկերացումների և սովորությունների ձևավորումը, 2) երեխայի խոսքի և հաղորդակցման, լեզվամտածողության, տրամաբանության, զարգաց-ցումը, գրաձանաչության նախապատրաստումը. 3) երեխայի ճանաչողության զարգացումը, փորձարարության և հնարամտության խթանումը, ինքնուրույն գործունեության, այդ թվում՝ ուսումնական և ստեղծագործական խրախուսումը. 4) երեխայի սովորելը խթանելը, ուսման նկատմամբ վերաբերմունքի ձևավորումը. 5) երեխայի սոցիալ-անձնային, հուզականային զարգացումը, համատեղ գործունեության և համագործակցության խթանումը. 6) երեխայի հիգիենիկ և ինքնասպասարկման կարողությունների, անվտանգ կենսագործունեության, կյանքի հմտությունների ձևավորումը. 7) երեխայի մտավոր, ֆիզիկական, գեղագիտական, ազգային, ավանդական, էկոլոգիական, իրավական, տնտեսագիտական, բարոյական դաստիարակությունը: »	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է
11.	ՀՀ կառավարություն ԱԺ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան	Հոդված 11, մաս 4., 5	Վերածնակերպել հետևյալ բովանդակությամբ. « 4.Նախադպրոցական կրթական ծրագրերի ապահովման միջոցառումներում և ծառայություններում, որպես անբաժանելի մաս, կարող են ներառվել՝ 1) նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կողմից իրականացվող ուսումնամեթոդական, փորձարարական, հետազոտական աշխատանքները. 2) մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կատարելագործման միջոցառումները. 3) երեխաների խնամքի, առողջության և անվտանգության պահպանման միջոցառումները՝ պահպանելով	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

	Առֆյա Հովսեփյան		առողջապահության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած նորմերը.» Հանել 7) 8) ենթակետերը 5. Նախադպրոցական կրթական ծրագրի, այդ թվում դրա ցանկացած տեսակի և նախադպրոցական ծառայությունների իրականացումը լիցենզավորման ենթակա գործունեություն է:		
12.	Արման Բաբաջանյան	Հոդված 12	Նախագծի 12-րդ հոդվածի համաձայն նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կառավարումն իրականացնում է հիմնադիրը՝ սույն օրենքին, այլ իրավական ակտերին և հաստատության կանոնադրությանը համապատասխան: Այս կապակցությամբ նշեմ «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» օրենքի, որը տարածվում է նաև համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպությունների վրա, 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն պետական կազմակերպության կառավարումն իրականացնում են հիմնադիրը, նրա լիազորած պետական մարմինը, գործադիր մարմինը (տնօրեն, նախագահ, ռեկտոր և այլն): Այսինքն այս նախագծում նախատեսված չէ, որ նշված վերջին մարմինը՝ տնօրենը, նույնպես իրականացնում է կառավարում, այլ Նախագծի 13-րդ հոդվածով նշված է, որ իրականացնում է ընթացիկ գործունեության ղեկավարում, որը, փաստորեն տերմիններով տարբերակվել է և պարզ չէ կառավարում է ենթադրում, թե ոչ, ուստի այն պետք է համապատասխանեցնել վերը նշված օրենքին, քանի որ այդ օրենքի կարգավորման առարկային է վերաբերում քննարկվող նորմը և այն չի կարող չհամապատասխանել նույն իրավահարաբերությունները կարգավորող հավասար իրավաբանական ուժ ունեցող նորմատիվ իրավական ակտի նորմերին, իսկ եթե խմբագրումը պետք է մեկնաբանել հետևյալ կերպ. տնօրենը չի կարող աշխատանքի ընդունել կամ ազատել նախադպրոցական կազմակերպության աշխատողին, ապա պետք է կոնկրետ իրավական որոշակիություն մտցնել առ այն, որ լիազորությունը միայն հիմնադրին է և համապատասխան փոփոխություն կատարել նաև «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» օրենքում, ինչն առավել արդյունավետ կառավարում կարող է ենթադրել, քանի որ կբացառվեն գործադիր մարմնի կողմից կամայական նշանակումները և նշանակումները կլինեն տնօրենի առաջարկով և հիմնադրի ակտով, որով կմեծանա վերահսկողությունը:		
13.	ՀՀ կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 13, մաս 1.	Վերաձևակերպել հետևյալ բովանդակությամբ. « 1.Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում երեխաների սնունդը կազմակերպվում է՝ համաձայն առողջապահության բնագավառի պետական լիազորված մարմնի սահմանած համապատասխան ներքին իրավական նորմերի և օրինակելի սննդակազմի: »	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

14.	Արման Բաբաջանյան	Հոդված 13	Նախագծի 13-րդ հոդվածի 2-րդ մասը նախատեսում է տնօրենին ներկայացվող որակավորման բնութագիր առ այն, որ տնօրենը պետք է ունենա բարձրագույն մանկավարժական կրթություն և վերջին տասը տարվա ընթացքում մանկավարժական կամ հանրային ծառայության ոլորտի հինգ տարվա ընդհանուր աշխատանքային փորձ: Այս առումով նշեմ կրթության և գիտության նախարարի 2011 թվականի ապրիլի 26-ի 416 նորմատիվային հրամանով հաստատված է ղեկավար և մանկավարժական կազմի տարիֆադրակավորման բնութագրերը, իսկ օրենքի նախագծով սահմանվում է միայն տնօրենի որակավորմանը ներկայացվող պահանջ, որն էլ էականորեն տարբերվում է հրամանով նախատեսվող պահանջից, մասնավորապես այստեղ վերանում է խիստ պահանջը, որ տնօրենը կարող է լինել միայն մանկավարժական կամ նախադպրոցական կրթության ոլորտի մասնագետ և սահմանվում է, որ կարող է լինել նաև հանրային ծառայության ոլորտի, ինչը պրոֆեսիոնալիզմի առումով, կարծում եմ, ընդունելի չէ, ուստի առաջարկում եմ նշված հրամանում նշված դրույթը նույնությամբ ամրագրել նախագծում: 13-րդ հոդվածի 4-րդ մասը նախատեսում է, որ նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենի իրավասություններն ու պարտականությունները սահմանվում են նախադպրոցական ուսումնական հաստատության օրինակելի կանոնադրությամբ: Հենց նախագծի 2-րդ հոդվածով սահմանված է օրենսդրությունը, որի գերակշռող նորմատիվ իրավական ակտերը սահմանում են պարտականություններ տնօրենի համար, ինչպես նաև կրթության և գիտության նախարարի նշված հրամանն է սահմանում կոնկրետ պարտականություններ և այս պարագայում հասկանալի չէ՝ ինչի համար է նախատեսվել միայն կանոնադրությամբ, քանի որ այդ հրամանում ընդհանրապես և կոնկրետ մանկավարժական կազմի տարիֆադրակավորման բնութագրերն են սահմանված, ուստի, առաջարկում եմ կա՛մ դրանք սահմանվեն սույն նախագծում, կա՛մ չպետք է սահմանվի միայն տնօրենին, այլ պետք է նախատեսել, որ դա սահմանվում է կառավարության կամ լիազոր մարմնի կողմից:	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է
15.	ՀՀ կառավարություն ԱԺ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Աոֆյա Հովսեփյան	Հոդված 15.	մաս 2 2)-ը հանել 3)-ը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «2. Ծնողների (օրինական ներկայացուցիչ-ների) ընտրությամբ երեխան կարող է նախադպրոցական կրթություն ստանալ նախադպրոցական կրթական ծրագիր և ծառայություններ առաջարկող (այդ թվում այլընտրանքային, հեղինակային, միջազգային և փորձարարական) 1) պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում, 2) նախադպրոցական կրթության այլընտրանքային	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

			ծախսարդյունվետ մոդելներ արաջարկող կազմակերպություններում, 3) ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում և այլ կազմակերպություններում խնամքի, զարգացման, դաստիարակության եւ ուսուցման անվտանգ եւ առողջության համար անվնաս պայմանների և համապատասխան լիցենզիայի արկայության դեպքում: » կետ 3- Ավելացնել նոր ենթակետեր՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «4) զարգանալու և սովորելու երեխայակենտրոն, ներառական և անվտանգ միջավայրում, որտեղ հաշվի կառնվեն յուրաքանչյուր երեխայի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և հոգեկան զարգացման արանձնահատկությունները. 5) կարծիք արտահայտելու և մասնակցելու իրեն վերաբերող որոշումների կայացմանը՝ համապատասխան իր տարիքի և զարգացման արանձնահատկություններին:»		
16.	<< կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 16. Մաս 1, կետ 1	վերախմբագրել հետևյալ կերպ. 1) ընտրելու նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունը, կրթական ծրագիրը և ծառայությունները.	ընդունվել է	Ընդունվել է
17.	<< կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 17.	Խմբագրել, 2-րդ մասում լրացնել նոր կետ. «11) իրականացնելու ծնողական կրթության դասընթացներ:», 3-րդ մասում լրացնել նոր կետ. «7) անցնել պարտադիր բուժզննություն՝ տարեկան առնվազն 1 անգամ: », Ավելացնել նոր մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ. 4. Յուրաքանչյան տարի, նախադպրոցական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մեկ հինգերորդը անցնում է պարտադիր վերապատրաստումը, որն իրականացվում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգին համապատասխան:	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է
18.	<< կառավարություն Աժ պատգամավոր	Հոդված 19.	Ավելացնել նոր մասեր՝ հետևյալ բովանդակությամբ.« 1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենի թափուր տեղի համար կարող է	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան			դիմել, իսկ ընտրվելու դեպքում մասնակցել հայտարարված մրցույթին, կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգով վերապատրաստված և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունք (հավաստագիր) ստացած անձը: Բացառություն կարող են կազմել սույն օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ և 6-րդ կետով սահմանված կրթական ծրագրեր իրականացնող ոչ պետական նախադպրոցական կազմակերպությունների ղեկավարները: Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրի) համար կարող է վերապատրաստվել այն անձը, որն ունի բարձրագույն կրթություն և վերջին տասը տարվա ընթացքում մանկավարժական աշխատանքի կամ հանրային կառավարման ոլորտի առնվազն հինգ տարվա ընդհանուր աշխատանքային ստաժ: 2. Վերապատրաստման, քննությունների և հավաստագրման ընթացակարգերը, նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրի) դադարեցման դեպքերն ու ընթացակարգը, ինչպես նաև հավաստագրման լիազոր մարմնի կազմավորման և գործունեության կարգը սահմանում է կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը: 3. Վերապատրաստումը կազմակերպվում է տարեկան առնվազն մեկ անգամ: 7. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենը պատասխանատու է նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչին և համապատասխան տարիքային խմբի ծրագրերին համապատասխան ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպման, սաների առողջության պահպանման, կադրերի ընտրության, Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի պահանջների պահպանման համար, ինչպես նաև օրենքով և համապատասխան կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտավորությունների ապահովման համար: 8. Պետական և համայնքային ուսումնական հաստատության տնօրենը՝ 1) լիազոր մարմին է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսատնտեսական հաշվետվությունը, հաջորդ տարվա բյուջետային ֆինանսավորման հայտը. 2) կազմում է ուսումնական հաստատության հաստիքային ցուցակն ու ծախսերի նախահաշիվը և ներկայացնում համապատասխան լիազորված մարմնի հաստատմանը, 3) լիազոր մարմնի հավանությանն է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագիրը՝ համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանված ձևաչափի և պահանջների. 4) իրականացնում է օրենքով և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:»		

	«Հ կառավարություն ԱԺ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 20.	Վերածնակերպելի հետևյալ բովանդակությամբ. «1.Նախադպրոցական կրթական ծրագիր (ծրագրեր) և կամ նախադպրոցական ծառայություն կարող է կազմակերպվել պետական, համայնքային և ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում, հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների նախակրթարանում, պետական և ոչ պետական կազմակերպությունների առանձնացված ստորաբաժանումում, լրացուցիչ կրթության և արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպությունում (կամ դրա ստորաբաժանումում), երեխայի կրթության և զարգացման կազմակերպությունում համապատասխան լիցենզիայի առկայության հիմքով: 2.Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ըստ տեսակների լինում են. 1) Մտուր 0-3 տարեկանների ընդգրկմամբ. 14) Մտուր - մանկապարտեզ՝ 0-6 տարեկանների ընդգրկմամբ. 3) Մանկապարտեզ՝ 3-6 տարեկանների ընդգրկմամբ. 4)Նախակրթարան 5-6 տարեկանների ընդգրկմամբ. 5)Կենտրոն 0-6՝ նախադպրոցական բոլոր կամ որևէ տարիքային խմբի ընդգրկմամբ. 3. Նախադպրոցական հաստատություն չունեցող համայնքում կամ բնակավայրում կարող են ներդրվել նախադպրոցական կրթության կազմակերպման ծախսարդյունավետ այլընտրանքային մոդելներ: 4.Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տեսակներից յուրաքանչյուրն իր գործունեությունն իրականացնում է նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչի տվյալ տարիքային խմբի համար հաստատած չափանիշների (պայմանների) և կրթական ծրագրի հիման վրա: 5.Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տեսակների կողմից առաջարկվող հիմնական և լրացուցիչ կրթական ծրագրերը և ծառայությունները կազմվում են հաշվի առնելով երեխայի ու ծնողի (նրա օրինական ներկայացուցչի) կարիքները՝ ապահովելով առողջապահության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած երեխայի առողջության պահպանման ու անվտանգության նորմերը: 6. Նախադպրոցական կրթական ծրագիր իրականացնող ցանկացած կազմակերպություն՝ անկախ սեփական ձևից ու հիմնադրից, ենթական են լիցենզավորման՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանած լիցենզավորման կարգի:»	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է
19.	Արման Բաբաջանյան	Հոդված 22.	Տարածքային մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի տված երեխայի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի վերաբերյալ եզրակացության հիման վրա համապատասխան մարզպետարանը կամ Երևանի քաղաքապետարանը վկայագրում է երեխայի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքը: Այս խմբագրումից չի բխում, որ խուսքը վերաբերում է համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններին, այսինքն՝ համայնքապատկան մանկապարտեզներին, այլ՝ հասկանում ենք, որ այն վերաբերում է դպրոցներում	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

			գտնվող նախակրթարաններին, քանի որ մարզպետարանների իրավասությունը պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասով է, ուստի, հասկանալով, որ խնդիրը տեխնիկական է, առաջարկում են վկայագրման լիազորությունը վերապահել նաև համայնքապետարաններին կամ ընդհանրապես տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, քանի որ դրանք կարող են պատվիրակվել մշտական հանձնաժողովներին, իսկ մշտական հանձնաժողովների ստեղծման լիազորությունը համայնքի ավագանուն է տրված:		
20.	<< կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան Արման Բաբաջանյան	Հոդված 22.	1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կառավարումն իրականացնում է հիմնադիրը (հիմնադիրները), պետական կառավարման կամ տարածքային կառավարման լիազոր մարմինը, տնօրենը սույն օրենքին, այլ իրավական ակտերին և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կանոնադրությանը համապատասխան:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
21.	<< կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան Աննա Կոստանյան	Հոդված 23.	6-րդ կետում ավելացնել «մեկ սանի հաշվարկով» բառերը, Ավելացնել նոր կետ՝ հետևյալ խմբագրությամբ. « 8) սահմանում է պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վարչական, մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ կազմի վարձատրության խմբերի դասակարգման չափանիշները» 7) անցնել պարտադիր բուժզննություն տարեկան առնվազն 2 անգամ	Ընդունվել է, խմբագրվել է <i>Ընդունել է՝ 1 անգամ</i>	Ընդունվել է
22.	<< կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 24.	Վերածնակերպել նշված կետերը՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «2) մշակում և հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների նյութատեխնիկական հագեցվածության պետական նորմատիվները, ներառական և երեխայակենտրոն միջավայրի չափանիշները, ներառյալ փափուկ գույքի, կոշտ գույքի, մարզագույքի, սարքավորումների օրինակելի և երեխաների տարիքային և զարգացման առանձնահատկություններից բխող նորմատիվները այդ թվում՝ փափուկ գույքի, կոշտ գույքի, մարզագույքի, սարքավորումների օրինակելի նորմատիվները.	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

	Աննա Կոստանյան		4) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթական ծրագրերը, 7) մշակում և հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենների ղեկավարման իրավունքի (հավաստագրման) համար վերապատրաստման և հավաստագրման կարգը. 9) հաստատում է կրթական ծրագրից բխող ուսումնամեթոդական, ուսումնաօժանդակ ձեռնարկները, ուսումնադիտողական նյութերը, մեթոդական ցուցումները. ուսումնադիտակտիկ պարագաների, 13) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում գործածության ենթակա փաստաթղթերի անվանացանկը, դրանց ձեւերը եւ վարելու կարգը. 14) սահմանում է ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակներով ծառայությունների կազմակերպման օրինակելի կարգը. 17) մշակում եւ հաստատում է նախադպրոցական կրթական ծրագրի, ուսումնական, ուսումնամեթոդական, ուսումնաօժանդակ ձեռնարկի, ուսումնադիտողական նյութի նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչն, կրթական ծրագրերին համապատասխանության փորձաքննության կարգը, 18) սահմանում է պետական և համայնքային նախադպրոցական հաստատությունների օրինակելի հաստիքացուցակը. Լրացնել՝ սահմանում է հիվանդությունների ցանկը, որոնք խոչընդոտել մանկավարժական կամ վարչական գործունեության կատարմանը:	Ընդունվել է	Ընդունվել է
23.	<< կառավարություն ԱԺ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 25.	Վերաձևակերպել հետևյալ բովանդակությամբ «Հոդված 25. Նախադպրոցական կրթության բնագավառում մարզպետի, տեղական ինքնակառավարման մարմնի ղեկավարի (Երևանի քաղաքապետի) լիազորությունը. 1. Մարզպետը, տեղական ինքնակառավարման մարմնի (այսուհետև՝ լիազոր մարմնի) ղեկավարը (Երևանի քաղաքապետը)՝ յուրաքանչյուրն իր ենթակայությամբ գործող նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում. 1) իրականացնում է նախադպրոցական կրթության բնագավառում, սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության օրենքնսդրությամբ լիազոր մարմնի ղեկավարին վերապահված լիազորությունները. 2) ապահովում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետության նախադպրոցական կրթության մասին օրենսդրության և կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի ընդունած նորմատիվ ակտերի կատարումը, կրթական ծրագրերի իրականացումը՝	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

			նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչներին համապատասխան. 3) ապահովում է լիազոր մարմնի ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների շենքերի շահագործումը և պահպանումը, դրանց անվտանգությունը և մատչելիությունը. 4) ապահովում և հսկողություն է իրականացնում նախադպրոցական տարիքի երեխաների գործընթացի, ուսումնական հաստատություններում նրանց ընդդրկման նկատմամբ, 5) առաջարկում և համապատասխան իրավասու մարմնի հաստատմանն է ներկայացնում նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից մատուցած ծառայությունների դիմաց վարձավճարների չափերը և արտոնությունների ցանկը. 6) նշանակում կամ օրենսդրությամբ սահմանված ընթացակարգով ընտրված լինելու դեպքում հաստատում է լիազոր մարմնի ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատության տնօրենին, ինչպես նաև պաշտոնից ազատում նրան, 7) վարում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների հաշվառումը. 8) մասնակցում է նախադպրոցական կրթության ծրագրերի մշակման և իրականացման աշխատանքներին. 9) ապահովում է պայմաններ նախադպրոցական կրթություն ստանալու համար. 10) կազմակերպում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում փորձարարական և նորարարական գործունեության իրականացումը. 11) ապահովում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների առողջության պահպանման միջոցառումների իրականացումը. 12) իրականացնում է նախադպրոցական կրթության բնագավառը կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ վերապահված այլ լիազորություններ:		
24.	ՀՀ կառավարություն ԱԺ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 27.	Լրացնել նոր հոդվածով՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «27. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գործունեության գնահատումը 1. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գործունեությանը տրվում է ներքին և արտաքին գնահատական, որոնց չափանիշները և իրականացման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն: 2. Ներքին գնահատումը նախադպրոցական ուսումնական հաստատության կողմից իր գործունեության վերլուծությունն է: Ներքին գնահատումն իրականացվում է տարեկան մեկ անգամ՝ մինչև նոր ուսումնական տարվա սկիզբը: Ներքին գնահատմանը մասնակցում են վարչական և մանկավարժական աշխատողները և ծնողները: 3. Ներքին գնահատման հաշվետվությունը տնօրենը մինչև ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 5-ը հրապարակում է: 4. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության արտաքին գնահատման նպատակը դրա գործունեության	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

			արդյունավետության գնահատումն է՝ նմանատիպ մյուս հաստատությունների համեմատությամբ: Արտաքին գնահատման չափանիշները միասնական են բոլոր ուսումնական հաստատությունների համար: 5. Արտաքին գնահատումը կատարվում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատության գիտությամբ՝ անկախ կազմակերպության կողմից: 6. Արտաքին գնահատմանը մասնակցում են ծնողները, կրթության պետական և տարածքային կառավարման լիազորված մարմինները, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և տվյալ ուսումնական հաստատության ներկայացուցիչները: 7. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության արտաքին գնահատումն իրականացվում է սանին մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի, ուսուցման և խնամքի, նախադպրոցական կրթության չափորոշիչ վերջնարդյունքների ապահովման հիման վրա: 8. Արտաքին գնահատման ընթացքում օգտագործվում են նախադպրոցական կրթության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի իրականացրած ստուգումների արդյունքները: 9. Կրթական ծառայությունների որակի գնահատման հիմքը նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների միջին վիճակագրական տվյալների ցուցանիշներն են: 10. Արտաքին գնահատման արդյունքներով կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմինը հրապարակում է նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վարկանիշային ցանկը:»		
25.	«Կ կառավարություն Ած պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Առֆյա Հովսեփյան	Հոդված 28.	3. Կրթության կազմակերպման համար լրացուցիչ պետական աջակցությունից ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակով օգտվում են կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող այն սաները, որոնք ունեն հետևյալ ֆունկցիաների միջին, ծանր և խոր խանգարումներ. 1) ծայնի և խոսքի. 2) լսողական. 3) տեսողական. 4) ինտելեկտուալ (մտավոր) հետամնացություն ունեցող. 5) շարժողական: 4. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների համար սահմանված ֆինանսավորման բարձրացված չափաքանակի սանդղակը ըստ երեխայի կարիքի ծանրության աստիճանի, սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: 5. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատության ֆինանսավորման աղբյուրներն են 1) հիմնադիրների հատկացումները. 2) Պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների դեպքում պետական բյուջեից հատկացումները. 3) համայնքի բյուջեն. 4) ծնողների (երեխայի օրինական ներկայացուցիչների) վճարումները, ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց ներդրումները, հանգանակությունները եւ	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

			նվիրատվությունները. 5) միջազգային կազմակերպությունների կողմից կատարվող ներդրումները. 6) օրենսդրությամբ չարգելված և սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ձեռնարկատիրական գործունեության արդյունքում ստացված միջոցները. 7) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցներ: 6. Նախադպրոցական կրթության ուսումնական հաստատությունները կարող են իրականացնել ձեռնարկատիրական գործունեության հետևյալ տեսակները. 1) լրացուցիչ կրթական, մարզաառողջարարական, ճամբարներում կազմակերպվող վճարովի ծառայություններ. 2) ստեղծել ռեսուրս-կենտրոններ՝ իրականացնել մասնագետների վերապատրաստման, խորհրդատվական դասընթացներ, վարել ժողովական կրթությանը միտված դասընթացներ և ծրագրեր. 3) կազմակերպել երեխայի տնային ուսուցում, դաստիարակություն և խնամք. 4) կազմակերպել ձկուն ռեժիմով երեխային սպասարկման ծառայություններ. 5) կազմակերպել սաների երկարօրյա կամ շուրջօրյա ուսուցում և խնամք: 7. Պետական և համայնքային ենթակայության նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հաստիքացուցակները հաստատվում են կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի հաստատած օրինակելի հաստիքացուցակի և նորմատիվների հիման վրա: 8. Ոչ պետական նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների հաստիքացուցակները հաստատվում են իրենց կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:		
26	Պատգամավոր Աննա Կոստանյան	Հոդված 29	22) Երեխաների մեջ սերմանել հարգալից վերաբերմունք կրթական հաստատության և մանկավարժների նկատմամբ, հոգատար վերաբերմունք հաստատության գույքի և շրջակա միջավայրի նկատմամբ	Ընդունվել է, սահմանվել է որպես չափորոշիչի խնդիր	Ընդունվել է ձևակերպումը արտահայտված է չափորոշում
27.	ՀՀ կառավարություն Աժ պատգամավոր Մխիթար Հայրապետյան Հովհաննես Հովհաննիսյան Աոֆյա Հովսեփյան	Հոդված 30.	Հոդվածն ամբողջությամբ վերանայվել է. «1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող օրը: 2. Արդեն գործող զարգացման կենտրոնների (մանկական կենտրոնների) լիցենզավորման գործընթացի իրականացման վերջնաժամկետ սահմանել 2022 թվականի դեկտեմբերի 30-ը: 3. Նախադպրոցական կրթության ոլորտում համընդհանուր ներառական կրթության համակարգը ներդրվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած գործողությունների պլանի և ժամանակացույցի՝ մինչև 2023թվականի դեկտեմբերի 30-ը: 4. Սույն Օրենքի 1-ին հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին, 5-րդ և 6-րդ մասերով, 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 9-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 10-րդ	Ընդունվել է, խմբագրվել է	Ընդունվել է

			հողվածի 1-ին մասի 3-րդ և 4-րդ կետերով, 23-րդ հողվածի 1-ին մասի 5-րդ, 6-րդ, 7-րդ և 8-րդ կետերով, 24-րդ հողվածի 1-ին մասի 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 10-րդ, 13-րդ, 14-րդ, 16-րդ և 19-րդ կետերով, 28-րդ հողվածի 4-րդ մասով նախատեսված ենթաօրենսդրական իրավական ակտերի ընդունման ժամկետ սահմանել 2021 մարտի 15-ը:»		
28.	պատգամավոր Արման Բաբաջանյան		- արգելել մերձավոր ազգակցությամբ կամ խնամփությամբ կապված անձանց նշանակումը տնօրենի կողմից	Չի ընդունվել, քանի որ մտահոգություն առաջացնող հարցը որոշակիորեն կարգավորված է Հանրային հատվածի կազմակերպությունների հաշվապահական հաշվառման մասին օրենքի, համաձայն որի ոչ առևտրային կազմակերպության զլխ. Հարվապահը չի կարող լինել տնօրենի հետ փոխկապակցված անձ:	
29.	Արման Բաբաջանյան		1.Նախագծով չի նախատեսվում խրախուսման, կարգապահական տույժերի և պաշտոնից ազատելու ինստիտուտ: Ելնելով հանգամանքից, որ նախադպրոցական կրթության ոլորտում ծագող և դադարող իրավահարաբերությունները մանրամասն կարգավորման են ենթակա, անհրաժեշտ է նաև նախատեսել խրախուսման, կարգապահական տույժերի և պաշտոնից ազատելու ինստիտուտ, քանզի չպետք է թողնվի միայն կանոնադրությամբ կարգավորմանը, իսկ աշխատանքային օրենսգիրքն այս առումով տվյալ հասարակական հարաբերությունները կարգավորելու համար կոնկրետ չէ և հաճախ խնդիրներ են առաջանում հիմնադրի կողմից, օրինակ, տնօրենին կամ տնօրենի կողմից՝ աշխատակցին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հետ կապված հարաբերություններում: 2. Նախագծում նախատեսված չեն շահերի բախման և հովանավորչությունների դեպքերը բացառելուն ուղղված նորմեր: Քանի որ իմ կողմից շրջանառության մեջ է դրվել նախագիծ՝ «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին օրենքում լրացում կատարելու մասին», որով առաջարկում են սահմանել արգելք գործադիր մարմնի կողմից մերձավոր ազգակցությամբ կամ խնամփությամբ կապված անձանց (ծնող, ամուսին, զավակ, եղբայր, քույր), աշխատանքի նշանակման համար, առաջարկում են տվյալ արգելող նորմը նաև նախատեսել քննարկվող նախագծում:	1.Ընդունվել է, խմբագրվել է 2. չի ընդունվել	1.Ընդունվել է 2. Ընդունվել է